

A – Činnost Soudu prvního stupně v roce 2006

Autor: předseda Bo Vesterdorf

V roce 2006 vyřídil Soud prvního stupně již druhý rok po sobě více věcí, než kolik mu jich bylo předloženo (436 vyřízených věcí proti 432 předloženým). Z obecného pohledu počet předložených věcí klesá (432 oproti 469 v roce 2005). Tento pokles je však pouze zdánlivý a jeho vysvětlením je to, že Soudu nebyly v průběhu roku 2006 předkládány věci týkající se veřejné služby, jelikož tyto věci spadají již do pravomoci Soudu pro veřejnou službu¹. Mimo soudní agendu týkající se veřejné služby a zvláštních řízení zaznamenal ve skutečnosti počet zahájených věcí velmi citelný nárůst, jelikož se zvýšil o 33 % (387 věcí oproti 291 v roce 2005). Počet zahájených věcí týkajících se ochranných známek se zvýšil o 46 % (143 v roce 2006 oproti 98 v roce 2005), zatímco věci týkající se jiných oblastí, než je duševní vlastnictví a veřejná služba, zaznamenaly nárůst o 26 % (244 oproti 193). Počet vyřešených věcí se sice snižuje (436 oproti 610), avšak i zde je nezbytné zohlednit skutečnost, že v průběhu roku 2005 bylo 117 věcí vyřešeno postoupením Soudu pro veřejnou službu. Bez zohlednění těchto věcí zůstává snížení počtu vyřízených věcí v roce 2006 skutečností, ale je méně citelné (436 oproti 493).

V konečném vyjádření zůstává počet projednávaných věcí ve vztahu k předcházejícímu roku ustálený, tedy mírně nad tisíc (1 029 oproti 1 033 v roce 2005). V tomto ohledu lze poznamenat, že k 1. lednu 2007 činily přibližně 25 % celkového počtu projednávaných případů věci týkající se duševního vlastnictví. I když tedy Soud jednak doposud projednává 82 věcí týkajících se veřejné služby, a jednak mu byly předloženy první kasační opravné prostředky podané proti rozsudkům Soudu pro veřejnou službu (v počtu 10 k 31. prosinci 2006), mění soudní agenda pozvolna podobu, jelikož se znovu zaměřuje na soudní agendu z hospodářské oblasti.

Průměrná délka řízení se v průběhu tohoto roku mírně zvýšila, když mimo soudní agendu týkající se veřejné služby a soudní agendu týkající se duševního vlastnictví stoupla z 25,6 měsíců v roce 2005 na 27,8 měsíců v roce 2006. Je však třeba poznamenat, že během roku 2006 Soud povolil použití zrychleného řízení stanoveného v článku 76a jednacího řádu Soudu ve 4 z 10 věcí, v nichž bylo navrženo.

Krom toho dne 6. října opustili Soud Pernilla Lindh, která byla jmenována soudkyní u Soudního dvora, jakož i Paolo Mengozzi a Verica Trstenjak, kteří byli jmenováni generálními advokáty u Soudního dvora. Ve stejný den byli nahrazeni Nilsem Wahlem, Enzem Moavero Milanesim a Mirem Prekem.

V rámci této zprávy není možné podat vyčerpávajícím způsobem obraz o bohaté judikatuře Soudu za rok 2006. Proto budou zmíněny pouze nejvýznamnější přínosy z tohoto roku, jejichž výběr je nutně částečně subjektivní². Tyto přínosy se týkají soudní agendy v oblasti přezkumu legality (I), v oblasti náhrady škody (II), a konečně, v oblasti předběžných opatření (III).

¹ Během roku 2006 však Soud pro veřejnou službu postoupil jednu věc Soudu prvního stupně.

² Není zmíněno např. antidumpingové právo, v němž nicméně došlo k zajímavému vývoji, zejména rozsudek Soudu ze dne 24. října 2006, Ritek a Prodisc Technology v. Rada, T-274/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, ani právo veřejné služby.

I. Soudní agenda v oblasti přezkumu legality

A. Přípustnost žalob podaných na základě článků 230 ES a 232 ES

Během roku 2006 došlo v této oblasti k nejvýznamnějšímu vývoji u pojmu „napadnutelný akt“ a v menším rozsahu u pojmu „aktivní legitimace“.

1. Akty, proti kterým lze podat žalobu

Podle ustálené judikatury akty nebo rozhodnutí, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost ve smyslu článku 230 ES, mohou být pouze opatření s právně závaznými účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce a která podstatným způsobem mění jeho právní postavení³. Během roku 2006 se aktuálnost této otázky projevila neméně než v sedmi věcech.

V první řadě stanovily tři rozsudky meze žalob na neplatnost podaných proti aktům přijatým Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF)⁴. Zaprvé, v rozsudku **Camós Grau v. Komise** měl Soud za to, že zpráva o vyšetřování OLAF mířící proti žalobci nemění podstatným způsobem jeho právní postavení zejména proto, že s sebou nenese žádnou povinnost, byť jen procesní, pro orgány, kterým je určena. Soud, vycházející ze stejného přístupu, zadruhé upřesnil v rozsudku **Tillack v. Komise**, že ani předání informací vnitrostátním soudním orgánům úřadem OLAF nemůže být předmětem žaloby na neplatnost. Předání informací úřadem OLAF, ačkoli k němu musí vnitrostátní orgány přistupovat zodpovědně, nevytváří ve vztahu k nim žádný závazný právní účinek a příslušné orgány mají volnost při rozhodování, jaké důsledky z vyšetřování OLAF vyvodí. A konečně zatřetí, v usnesení ve věci **Strack v. Komise** Soud rozhodl, že úředník informující OLAF o možném protiprávním jednání nemůže žalobou na neplatnost napadnout rozhodnutí o zastavení vyšetřování, které bylo zahájeno na základě tohoto oznámení.

Na druhém místě se dva rozsudky vydané v průběhu roku 2006 v rámci věci zvané „Rakouské banky – (Lombardský klub)“ vyslovily k přípustnosti žalob podaných proti rozhodnutím přijatým úředníkem pro slyšení Komise⁵. Na jedné straně navrhovaly ve věci **Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft v. Komise** dvě úvěrové instituce, aby byla zrušena rozhodnutí o předání nedůvěrných verzí oznámení námitek týkajících se stanovování bankovních sazebníků politické straně. Ve svém rozsudku Soud

³ Rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1981, *IBM v. Komise*, 60/81, Recueil, s. 2639, bod 9, a ze dne 14. února 1989, *Bossi v. Komise*, 346/87, Recueil, s. 303, bod 23.

⁴ Viz rozsudky Soudu ze dne 6. dubna 2006, *Camós Grau v. Komise*, T-309/03; ze dne 4. října 2006, *Tillack v. Komise*, T-193/04, a usnesení Soudu ze dne 22. března 2006, *Strack v. Komise*, T-4/05 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-237/06 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁵ Rozsudky Soudu ze dne 30. května 2006, *Bank Austria Creditanstalt v. Komise*, T-198/03, jakož i ze dne 7. června 2006, *Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft v. Komise*, T-213/01 a T-214/01, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí. Rozhodnutí Komise 2004/138/ES ze dne 11. června 2002 týkající se řízení k použití článku 81 ES (ve věci COMP/36.571/D-1, *Rakouské banky – „Lombardský klub“*) (Úř. věst. 2004, L 56, s. 1).

stanovil, že rozhodnutí, jímž Komise sděluje podniku dotčenému řízením o protiprávním jednání, že předávané informace nejsou předmětem důvěrného zacházení zaručeného právem Společenství (a tudíž že mohou být sděleny třetí osobě – stěžovateli), vyvolává vůči dotčenému podniku právně závazné účinky, kterými jsou dotčeny jeho zájmy, a podstatným způsobem se mění jeho právní postavení. Tím představuje napadnutelný akt. Na straně druhé ve věci **Bank Austria Creditanstalt v. Komise** navrhovala Bank Austria Creditanstalt zrušení rozhodnutí úředníka pro slyšení o zamítnutí její námitky proti zveřejnění nedůvěrné verze rozhodnutí Komise v Úředním věstníku. Ve svém rozsudku Soud stanoví, že rozhodnutí přijaté úředníkem pro slyšení v souladu s čl. 9 třetím pododstavcem rozhodnutí 2001/462⁶ má právně závazné účinky, jelikož se vyslovuje k tomu, zda text, jenž má být zveřejněn, obsahuje kromě obchodního tajemství nebo jiných informací požívajících obdobné ochrany i jiné informace, které nemohou být zpřístupněny veřejnosti buď z důvodu pravidel práva Společenství, která je specificky chrání, nebo z toho důvodu, že patří mezi informace, které svou povahou spadají pod profesní tajemství. Takové rozhodnutí tak představuje rovněž napadnutelný akt.

Zatřetí Soud v rozsudku **Deutsche Bahn v. Komise**⁷ upřesnil dosah pojmu „napadnutelný akt“, pokud jde o rozhodnutí, která Komise přijímá v oblasti státních podpor na základě čl. 4 odst. 2 nařízení č. 659/1999⁸. V projednávané věci informoval člen Komise odpovědný za dopravu písemně žalobkyni, že nevyhověl její stížnosti namířené proti zahájení řízení stanoveného v čl. 88 odst. 2 ES. Dopis obsahoval jasné a přesné odůvodnění skutečnosti, proč vnitrostátní opatření není podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES. Komise nicméně tvrdila, že se jedná pouze o informační dopis, a nikoli o rozhodnutí ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení č. 659/1999, a že se proto nejedná o napadnutelný akt, jelikož nemá právní účinky.

Soud však rozhodl, že dopis Komise určený stěžovateli spadá do působnosti článku 230 ES, pokud se Komise, která obdržela informace týkající se údajné protiprávní podpory, a která je proto povinna bezodkladně tyto informace přezkoumat na základě čl. 10 odst. 1 nařízení č. 659/1999, nespokojí s tím, jak jí to umožňuje článek 20 uvedeného nařízení, aby stěžovateli oznámila, že neexistují dostatečné důvody vyjádřit se k případu, ale přijme jasné a odůvodněné stanovisko a uvede, že dotčené opatření není podporou. Pokud tak totiž Komise učiní, může přijmout pouze rozhodnutí na základě čl. 4 odst. 2 uvedeného nařízení. Komise proto není oprávněna vyloučit toto rozhodnutí z přezkumu soudu Společenství tím, že prohlásí, že nepřijala takové rozhodnutí, že se pokusí ho vzít zpět nebo že rozhodne nezaslat rozhodnutí dotčenému členskému státu v rozporu s článkem 25 nařízení č. 659/1999. V tomto ohledu je nerozhodné, že sporný dopis nevyplývá z přijetí konečného rozhodnutí o stížnosti sborem členů Komise nebo že takové rozhodnutí nebylo zveřejněno.

⁶ Rozhodnutí Komise 2001/462/ES, ESUO ze dne 23. května 2001 o mandátu úředníků pro slyšení v určitých řízeních ve věcech hospodářské soutěže (Úř. věst. L 162, s. 21).

⁷ Rozsudek Soudu ze dne 5. dubna 2006, *Deutsche Bahn v. Komise*, T-351/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

Konečně začtvrté se Soud v usnesení **Schneider Electric v. Komise**⁹ poprvé vyslovuje k přípustnosti žaloby podané proti rozhodnutí Komise o zahájení fáze důkladného přezkumu spojení společností. V projednávaném případě Komise přijala uvedené rozhodnutí v rámci správního řízení, které bylo znovu zahájeno po vydání dvou rozsudků, kterými bylo zrušeno rozhodnutí o neslučitelnosti spojení společností Schneider Electric a Legrand, dvou výrobců elektrických zařízení nízkého napětí, jakož i rozhodnutí o rozdělení těchto dvou subjektů¹⁰. Žalobkyně napadla jednak rozhodnutí Komise o zahájení fáze důkladného přezkumu, a jednak rozhodnutí o formálním ukončení řízení.

Ve svém usnesení vyvodil Soud z okolností věci, že podnik, který poté, co dosáhl zrušení rozhodnutí Komise o zákazu uskutečnění spojení Soudem, převede získaný podnik během lhůty, kterou měla Komise k dispozici k přijetí nového rozhodnutí, nemůže tvrdit, že do jeho právního postavení nepříznivě zasáhlo rozhodnutí Komise vydané po rozhodnutí provést převod, kterým byla znovu zahájena fáze důkladného přezkumu spojení, ani rozhodnutí Komise přijaté po uskutečnění převodu, ukončit formálně uvedené řízení, jež se tak stalo bezpředmětným. Jen pro úplnost Soud navíc rozhodl, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení představuje pouhé přípravné opatření. Ačkoli takové rozhodnutí s sebou nese prodloužení odkladu uskutečnění spojení, jakož i povinnost spolupracovat s Komisí během fáze důkladného přezkumu, tyto důsledky, které vyplývají přímo z nařízení, které je použitelné na spojování podniků, a jsou přirozeně vyvolané předchozí kontrolou slučitelnosti spojení, nepřekračují účinky, které jsou vlastní procesnímu aktu, a nedotýkají se tak právního postavení společnosti Schneider Electric. Soud v tomto ohledu nepoužil analogii s režimem státních podpor Společenství, kterou tento podnik navrhl. Na rozdíl od rozhodnutí přijatého podle čl. 88 odst. 2 ES, které může mít v určitých případech podle judikatury Soudního dvora autonomní právní účinky¹¹, rozhodnutí o zahájení řízení důkladného přezkumu totiž neobnáší samo o sobě žádnou povinnost, která by již nebyla vyvolána oznámením spojení Komisi z iniciativy dotyčných podniků.

2. Aktivní legitimace

a) Osobní dotčení

Podle ustálené judikatury mohou jiné fyzické a právnické osoby než adresáti rozhodnutí tvrdit, že jsou osobně dotčeny, pouze pokud je toto rozhodnutí zasahuje z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní nebo z důvodu faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát takového rozhodnutí¹².

⁹ Usnesení Soudu ze dne 31. ledna 2006, *Schneider Electric v. Komise*, T-48/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, C-188/06 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁰ Rozsudky Soudu ze dne 22. října 2002, *Schneider Electric v. Komise*, T-310/01, Recueil, s. II-4071, a T-77/02, Recueil, s. II-4201.

¹¹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 30. června 1992, *Španělsko v. Komise*, C-312/90, Recueil, s. I-4117, body 21 až 23.

¹² Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 1963, *Plaumann v. Komise*, 25/62, Recueil, s. 197, bod 223.

Během roku 2006 použil Soud tyto zásady zejména ve věci, která byla předmětem rozsudku **Boyle a další v. Komise**¹³. Tato věc se týkala rozhodnutí Komise určeného Irsku, kterým byla zamítnuta žádost o zvýšení cílů víceletého orientačního programu rybářského loďstva Irsku („VOP IV“). Soud rozhodl, že ačkoli nejsou žalobci, vlastníci plavidel, která jsou součástí irského rybářského loďstva, adresáty rozhodnutí, jsou jím nicméně osobně dotčeni. Žádost o zvýšení cílů podaná Irskem se totiž ve skutečnosti skládala ze souboru jednotlivých žádostí vlastníků plavidel, včetně žádostí žalobců. Přestože bylo napadené rozhodnutí určeno Irsku, dotýká se řady označených plavidel, a musí být proto považováno za soubor individuálních rozhodnutí, kdy každé z nich ovlivňuje právní postavení vlastníků uvedených plavidel. Počet a totožnost dotčených vlastníků plavidel byly určeny a ověřitelné již přede dnem vydání napadeného rozhodnutí a Komise mohla vědět, že její rozhodnutí ovlivní výlučně zájmy a postavení uvedených vlastníků. Napadené rozhodnutí se tak týkalo uzavřeného okruhu osob určených v okamžiku jeho přijetí, jejichž práva Komise zamýšlela upravit. Takto vzniklá situace tedy vymezila žalobce vzhledem ke všem ostatním osobám a individualizovala je způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát aktu.

b) *Aktivní legitimace v soudní agendě v oblasti státních podpor*

V rozsudku Komise v. Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum, vyhlášeném v roce 2005 Soudní dvůr rozhodl jednak, že pokud zúčastněná strana ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES usiluje o zajištění ochrany svých procesních práv, je přípustné, aby podala žalobu na zrušení rozhodnutí, které bylo přijato na závěr předběžné fáze zkoumání podpor, a jednak, že pokud jednotlivec zpochybní opodstatněnost rozhodnutí o posouzení podpory jako takového nebo rozhodnutí přijaté na základě formálního vyšetřovacího řízení, je přípustné, aby podal žalobu na zrušení takového rozhodnutí, pouze pokud prokáže, že požívá zvláštního postavení ve smyslu rozsudku Plaumann v. Komise¹⁴.

Dva rozsudky vyhlášené v roce 2006 umožnily Soudu upřesnit toto rozlišování v případě, kdy Komise rozhodla, aniž by zahájila formální vyšetřovací řízení¹⁵.

Ve věci, která byla předmětem rozsudku **Air One v. Komise**¹⁶, podala žalobkyně, italská letecká společnost, Komisi stížnost na skutečnost, že italské orgány poskytly letecké společnosti Ryanair protiprávně podporu ve formě snížení cen letištních a odbavovacích služeb. Žalobkyně rovněž Komisi vyzvala, aby Italské republice uložila povinnost pozastavit

¹³ Rozsudky Soudu ze dne 13. června 2006, Boyle a další v. Komise, T-218/03 až T-240/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, C-373/06 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; viz rovněž rozsudek Soudu ze dne 13. června 2006, Atlantean v. Komise, T-192/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. prosince 2005, Komise v. Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, Sb. rozh. I-10737.

¹⁵ Pokud jde o aktivní legitimaci v oblasti státních podpor, viz rovněž rozsudek ze dne 27. září 2006, Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren a další v. Komise, T-117/04, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, ve kterém Soud vyloučil aktivní legitimaci sdružení, jakož i aktivní legitimaci jeho členů ke zpochybnění rozhodnutí přijatého na základě formálního vyšetřovacího řízení stanoveného v čl. 88 odst. 2 ES.

¹⁶ Rozsudek Soudu ze dne 10. května 2006, Air One v. Komise, T-395/04, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

vyplácení těchto podpor. Jelikož se jednalo o žalobu na nečinnost, která je spolu se žalobou na neplatnost pouze vyjádřením jednoho a téhož právního prostředku, bylo třeba, aby Soud určil, zda by žalobkyně byla aktivně legitimována k podání žaloby na neplatnost alespoň jednoho z aktů, které by Komise mohla přijmout na závěr předběžné fáze zkoumání podpor. Soud za tímto účelem použil judikaturu Soudního dvora a upřesnil v této souvislosti pojem „dostatečný soutěžní vztah“, aby podnik mohl být považován za soutěžitele příjemců podpory, a tudíž za zúčastněnou stranu ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES. V projednávaném případě Soud rozhodl, že k přípustnosti žaloby postačí konstatovat, že žalobkyně a příjemce podpory společně přímo či nepřímo provozují mezinárodní leteckou linku a že žalobkyně poskytuje pravidelné služby letecké osobní dopravy z italských letišť nebo na tato letiště, a to zejména letiště regionální, u kterých může soutěžit s příjemcem.

Ve věci, která byla předmětem rozsudku **British Aggregates v. Komise**¹⁷, rozhodla Komise, aniž by zahájila formální vyšetřovací řízení, že nevznese námitky proti dani, která byla předmětem přezkumu. Soud připomíná, že pokud žalobce zpochybní opodstatněnost rozhodnutí o posouzení podpory jako takového, pouhá skutečnost, že může být považován za zúčastněnou stranu ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES nemůže stačit pro uznání přípustnosti žaloby. Žalobce v takovém případě musí prokázat, že má zvláštní postavení ve smyslu výše uvedeného rozsudku *Plaumann v. Komise*. Bylo by tomu tak zejména tehdy, pokud by jeho postavení na trhu bylo podstatně dotčeno podporou, která je předmětem dotčeného rozhodnutí. Soud přitom v projednávané věci konstatuje, že žalobkyně, sdružení podniků, se nespokojuje pouze s tím, že napadá zamítnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení, ale rovněž zpochybňuje opodstatněnost napadeného rozhodnutí. Soud tedy posuzoval, zda uvedla důvody, proč je posuzované opatření způsobilé podstatně zasáhnout do postavení alespoň jednoho z jejích členů na trhu, přičemž konstatoval, že toto opatření usiluje o obecnou změnu rozdělení trhu mezi přírodním kamenivem, které dani podléhá, a substitučními produkty, jež jsou od daně osvobozeny. Toto opatření je ostatně způsobilé vést ke skutečné změně soutěžního postavení některých členů žalobkyně, jelikož jsou přímými soutěžiteli s výrobcí materiálů osvobozenými od daně, kteří se stali konkurenceschopnými díky zavedení předmětné ekologické daně. Jelikož tímto opatřením mohlo být podstatně dotčeno soutěžní postavení některých členů žalobkyně, byla její žaloba přípustná.

c) *Bezprostřední dotčení*

Aby mohl být určitý žalobce považován za bezprostředně dotčeného ve smyslu článku 230 čtvrtého pododstavce ES, musí být splněny dvě podmínky. Dotčený akt musí mít zaprvé přímo účinky na právní postavení jednotlivce. Zadruhé nesmí uvedený akt ponechat žádnou posuzovací pravomoc subjektům, kterým je určen a které jsou pověřeny jeho případným provedením, jelikož toto provedení je čistě automatické povahy a vyplývá ze samotné právní úpravy Společenství, aniž by bylo třeba použít další prostředkující

¹⁷ Rozsudek Soudu ze dne 13. září 2006, *British Aggregates v. Komise*, T-210/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-487/06 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

předpisy¹⁸. Tato druhá podmínka je splněna, pokud je možnost členského státu neřídit se dotčeným aktem čistě teoretická, přičemž o jeho vůli vyvodit důsledky v souladu s ním není pochyb¹⁹.

Soud, který tyto zásady použil v již zmíněném rozsudku **Boyle a další v. Komise**, rozhodl, že rozhodnutí, které odmítá vyhovět některým žádostem o zvýšení cílů víceletého orientačního programu rybářského loďstva Irska („VOP IV“) se bezprostředně dotýká majitelů dotčených plavidel. V napadeném rozhodnutí totiž Komise, jakožto jediný příslušný orgán v dané oblasti, rozhodla konečným způsobem o přípustnosti zvýšení kapacity určitých jednotlivých plavidel vzhledem k podmínkám použití platné právní úpravy. Napadené rozhodnutí tím, že shledává nepřípustnost plavidel náležejících žalobcům, má tak za přímý a konečný účinek zbavení žalobců možnosti využít opatření práva Společenství. Vnitrostátní orgány totiž nemají žádnou posuzovací pravomoc, pokud jde o výkon tohoto rozhodnutí. Soud v tomto ohledu vyloučil argument, podle kterého se mohlo Irsko teoreticky rozhodnout přidělit dodatečnou kapacitu plavidlům žalobců v mezích stropu stanoveného v rámci VOP IV. Podle Soudu by totiž vnitrostátní rozhodnutí této povahy nezbavilo napadené rozhodnutí jeho automatické použitelnosti, neboť z právního hlediska by se nedotýkalo použití napadeného rozhodnutí v právu Společenství. Účinkem tohoto vnitrostátního rozhodnutí by byla další změna postavení žalobců, přičemž tato druhá změna jejich právního postavení by vyplývala pouze z nového vnitrostátního rozhodnutí, a nikoliv z výkonu napadeného rozhodnutí.

B. Pravidla hospodářské soutěže použitelná na podniky

Tento rok Soud vydal 26 rozsudků, ve kterých rozhodoval o hmotněprávních pravidlech zakazujících protisoutěžní dohody, z toho plných 18 rozsudků v kartelových věcech²⁰.

¹⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. května 1998, *Dreyfus v. Komise*, C-386/96 P, Recueil, s. I-2309, bod 43, a rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 2000, *DSTV v. Komise*, T-69/99, Recueil, s. II-4039, bod 24.

¹⁹ Výše uvedený rozsudek *Dreyfus v. Komise*, bod 44.

²⁰ Rozsudky Soudu ze dne 15. března 2006, *Daiichi Pharmaceutical v. Komise*, T-26/02, a *BASF v. Komise*, T-15/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 5. dubna 2006, *Degussa v. Komise*, T-279/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, C-266/06 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 30. května 2006, *Bank Austria Creditanstalt v. Komise*, T-198/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 7. června 2006, *Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft/Commission*, T-213/01 a T-214/01, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 4. července 2006, *Hoek Loos v. Komise*, T-304/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 27. září 2006, *Ferriere Nord v. Komise*, T-153/04, *Archer Daniels Midland v. Komise* (kyselina citronová), T-59/02 a *Archer Daniels Midland v. Komise* (glukonát sodný), T-329/01, *Dresdner Bank a další v. Komise*, T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP a T-61/02 OP, *Jungbunzlauer v. Komise*, T-43/02, *Akzo Nobel v. Komise*, T-330/01, *Roquette Frères v. Komise*, T-322/01, jakož i *Avebe v. Komise*, T-314/01, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 16. listopadu 2006, *Peróxidos Orgánicos v. Komise*, T-120/04, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 5. prosince 2006, *Westfalen Gassen Nederland v. Komise*, T-303/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 13. prosince 2006, *FNCBV a další v. Komise*, T-217/03 a T-245/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 14. prosince 2006, *Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise*, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

Kromě kartelových věcí vydal Soud čtyři rozsudky týkající se použití článků 81 ES a 82 ES²¹, jakož i čtyři rozsudky, ve kterých rozhodl o hmotněprávních otázkách kontroly spojování podniků²².

1. Pojem „podnik“ ve smyslu pravidel hospodářské soutěže

Ve výše citovaném rozsudku **SELEX Sistemi Integrati v. Komise** se Soud vyslovil k žalobě, kterou bylo napadeno rozhodnutí Komise zamítající stížnost společnosti SELEX Sistemi Integrati SpA působící v odvětví systémů řízení letového provozu. Tato stížnost se týkala údajných porušení pravidel hospodářské soutěže organizací Eurocontrol v rámci výkonu jejího úkolu standardizace, pokud jde o zařízení a systémy řízení leteckého provozu (zvané „ATM“). Tato stížnost byla zamítnuta z toho důvodu, že činnosti organizace Eurocontrol nemají hospodářskou povahu.

V tomto rozsudku Soud nejprve připomíná ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž pojem „podnik“ zahrnuje jakoukoli entitu vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této entity a způsobu jejího financování. V tomto ohledu představuje hospodářskou činnost jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu²³. V návaznosti na to Soud tyto zásady použil a rozhodl, že činnost organizace Eurocontrol v oblasti normalizace, pokud jde jak o vypracování, tak o přijímání norem, jakož i získávání prototypů systémů ATM a správu práv duševního vlastnictví, kterou Eurocontrol v této oblasti vykonává, nemůže být kvalifikována jako hospodářská činnost. Naproti tomu Soud shledává, že poradenské činnosti Eurocontrolu pro vnitrostátní správní orgány, které mají formu spolupráce při přípravě zadávací dokumentace nabídkových řízení nebo během výběru podniků účastnících se těchto nabídkových řízení, představují nabízení služeb na trhu poradenství, na kterém by stejně tak mohly působit soukromé podniky specializované v této oblasti. Skutečnost, že určitou činnost může vykonávat soukromý podnik, je přitom doplňujícím ukazatelem, který umožňuje kvalifikovat dotčenou činnost jako činnost podniku. Krom toho, ačkoli skutečnost, že tato činnost spočívající ve spolupráci s vnitrostátními správními orgány není vykonávána za odměnu a sleduje cíl obecného zájmu, je ukazatelem existence nehospodářské činnosti, nebrání za všech okolností tomu, aby činnost byla považována za hospodářskou činnost. Soud dospěl k závěru, že se Komise proto neprávem domnívala, že předmětné činnosti nemohou být považovány za činnosti hospodářské povahy.

²¹ Rozsudky Soudu ze dne 2. května 2006, O2 (Germany) v. Komise, T-328/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 27. září 2006, GlaxoSmithKline Services v. Komise, T-168/01, a Haladjian Frères v. Komise, T-204/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, jakož i rozsudek ze dne 12. prosince 2006, SELEX Sistemi Integrati/Commissio, T-155/04, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

²² Rozsudky Soudu ze dne 23. února 2006, Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, T-282/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, C-202/06 P); ze dne 4. července 2006, easyJet v. Komise, T-177/04; ze dne 13. července 2006, Impala v. Komise, T-464/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, C-413/06 P), a ze dne 14. července 2006, Endesa v. Komise, T-417/05, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

²³ Rozsudky Soudního dvora ze dne 23. dubna 1991, Höfner a Elser, C 41/90, Recueil, s. I 1979, bod 21, a ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, C 180/98 až C 184/98, Recueil, s. I 6451, bod 74.

2. Použití práva hospodářské soutěže v oblasti zemědělství

Rozhodnutím ze dne 2. dubna 2003²⁴ uložila Komise pokuty v celkové výši 16,68 milionů eur předním francouzským svazům v odvětví hovězího masa. Těmto svazům, které zastupují zemědělce a porážkaře dobytka, byly uloženy pokuty za účast v kartelové dohodě v rozporu s právem Společenství. Tato dohoda trvala v ústní podobě i po listopadu 2001, kdy měla být ukončena, a to navzdory oznámení Komise tomuto svazu o jejím protiprávním charakteru. Dohoda byla uzavřena v hospodářském kontextu, který se od roku 2000 vyznačoval vážnou krizí v odvětví hovězího masa v důsledku odhalení nových případů bovinní spongiformní encefalopatie, zvané „nemoc šílených krav“.

Soud ve výše uvedeném rozsudku **FNCBV a další v. Komise** rozhodoval o žalobě podané proti tomuto rozhodnutí, a poté, co zamítl zejména argumenty žalobců, podle kterých Komise porušila jejich svobodu sdružování v odborových organizacích, dospěl k závěru, že na sankcionovanou dohodu se nevztahuje výjimka stanovená v nařízení č. 26 ve prospěch některých činností týkajících se produkce zemědělských produktů a obchodu s nimi²⁵. Taková výjimka se uplatní pouze za předpokladu, že dohoda jednak podporuje všechny cíle uvedené v článku 33 ES, a jednak je nezbytná k uskutečnění těchto cílů, přičemž tak tomu v projednávaném případě nebylo: ačkoli mohla být dohoda považována za nezbytnou pro dosažení cíle k zajištění odpovídající životní úrovně zemědělského obyvatelstva, mohla naproti tomu ohrozit zajištění dodávek spotřebitelům za rozumné ceny a netýkala se stabilizace trhů.

3. Přínos v oblasti článku 81 ES

a) *Použití čl. 81 odst. 1 ES*

Článek 81 odst. 1 stanoví, že se společným trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu.

— Protisoutěžní cíl nebo výsledek kartelových dohod

Rozsudek **GlaxoSmithKline Services v. Komise**, který se týká spojitosti mezi omezením paralelního obchodu a ochranou hospodářské soutěže, obsahuje významné pasáže týkající se pojmu „dohoda mající za cíl omezení hospodářské soutěže“ v oblasti evropského farmaceutického průmyslu. Glaxo Wellcome, španělská pobočka skupiny GlaxoSmithKline, jež je jedním z hlavních světových výrobců léčivých přípravků, přijala nové obecné prodejní podmínky vztahující se na velkoobchodní prodejce léčivých přípravků, podle kterých měly

²⁴ Rozhodnutí Komise 2003/600/ES ze dne 2. dubna 2003 týkající se řízení k použití článku [81 ES] (Věc COMP/C.38.279/F3 – Francouzské hovězí maso) (Úř. věst. L 209, s. 12).

²⁵ Nařízení č. 26 ze dne 4. dubna 1962 o použití určitých pravidel hospodářské soutěže na produkci zemědělských produktů a obchod s nimi (Úř. věst. 1962, 30, s. 993; Zvl. vyd. 03/01, s. 6).

být tyto léčivé přípravky prodávány španělským velkoobchodním prodejčům za rozdílné ceny podle národního systému zdravotního pojištění, který je hradil, a podle toho, zda budou uváděny na trh ve Španělsku, nebo v jiném členském státě. Léčivé přípravky určené k úhradě v jiných členských státech měly být v praxi prodávány za vyšší cenu než léčivé přípravky určené k úhradě ve Španělsku, kde maximální ceny stanoví správní orgány. GlaxoSmithKline oznámila tyto obecné prodejní podmínky Komisi, která na základě několika stížností konstatovala, že cílem a výsledkem předmětných prodejních podmínek bylo omezení hospodářské soutěže.

Ve svém rozsudku se Soud nicméně domnívá, že dohoda směřující k omezení paralelního obchodu nemusí být považována ve své podstatě, tedy nezávisle na jakékoliv analýze hospodářské soutěže, za dohodu s cílem omezit hospodářskou soutěž. Je-li totiž nesporné, že paralelní obchod požívá určité ochrany, nejedná se o ochranu paralelního obchodu jako takového, ale o ochranu paralelního obchodu jakožto jednak podporujícího rozvoj obchodní výměny, a jednak posilujícího hospodářskou soutěž, tedy pokud jde o tento druhý aspekt, jakožto poskytujícího konečným spotřebitelům výhody účinné hospodářské soutěže v rámci zásobování nebo cen. Je-li tedy nesporné, že dohoda směřující k omezení paralelního obchodu musí být v zásadě považována za dohodu s cílem omezit hospodářskou soutěž, je tomu tak jen v rozsahu, v němž lze předpokládat, že zbavuje konečné spotřebitele těchto výhod. Přitom v projednávané věci s ohledem na právní a hospodářský kontext obecných prodejních podmínek GlaxoSmithKline nebylo možné předpokládat, že tyto podmínky zbavují konečné spotřebitele léčivých přípravků takových výhod. Velkoobchodní prodejci, jejichž funkcí je zajišťovat maloobchodním prodejčům dodávky podléhající hospodářské soutěži mezi výrobci, jsou totiž jednak hospodářskými činiteli působícími v rámci hodnotového řetězce na zprostředkovatelské úrovni a mohou si ponechat cenové výhody plynoucí z paralelního obchodu, v kterémžto případě tyto výhody nejsou přeneseny na konečné spotřebitele. Krom toho, jelikož jsou ceny dotčených léčivých přípravků ve velké míře vyňaty z volného působení nabídky a poptávky z důvodu platné právní úpravy a jsou stanoveny nebo kontrolovány veřejnými orgány, nelze mít bez dalšího za dané, že paralelní obchod směřuje k jejich snížení, a tedy ke zvýšení blahobytu konečných spotřebitelů. Za těchto podmínek, jak rozhodl Soud, nelze povahu této dohody jako omezující hospodářskou soutěž dovodit pouze z jejího znění, byť vykládaného v jejím kontextu, a je nezbytně nutné přihlídnout i k jejím účinkům.

Soud tedy přezkoumal účinky dohody na hospodářskou soutěž, přičemž nepoužil některé analýzy, které Komise k této otázce provedla ve svém rozhodnutí, nicméně konstatoval, že dohoda brání tlaku na jednotkovou cenu dotčených léčivých přípravků, který by existoval při neexistenci této dohody, k újmě konečného spotřebitele, kterým se rozumí jak pacient, tak národní systém zdravotního pojištění jednajících na účet svých pojištěnců.

— Stupeň požadované důkazní povinnosti

Ve výše citovaném rozsudku **Dresdner Bank a další v. Komise** Soud s ohledem na obecnou zásadu presumpce nevinny připomíná, že má-li soudce pochybnosti, musí být tato skutečnost ku prospěchu podniku, jemuž je určeno rozhodnutí, které konstatuje protiprávní jednání. K prokázání existence protiprávního jednání Komise tedy musí předložit přesné a shodující se důkazy. Každý z Komisí předložených důkazů nemusí nicméně nutně

splňovat tato kritéria ve vztahu ke každému znaku protiprávního jednání: stačí, aby tomuto požadavku vyhovoval soubor nepřímých důkazů, na něž se orgán odvolává, posuzovaný jako celek. V projednávaném případě tvrdilo pět žalujících bank, že během setkání konaného dne 15. října 1997 neuzavřely žádnou dohodu o úrovni a struktuře provizí za směnu valut představujících dílčí jednotky eura během přechodného období mezi zavedením eura jako skripturní měny a zavedením eura jako oběživa. Soud přezkoumal jak důkazy týkající se kontextu setkání ze dne 15. října 1997, tak přímé důkazy týkající se tohoto setkání, a rozhodl, že jejich důkazní síla nepostačuje k tomu, aby bylo možné mít v tomto ohledu bez jakýchkoli pochybností za to, že banky přítomné na setkání sankcionovanou dohodu uzavřely.

— Povinnosti Komise při posuzování dohod

Ve výše uvedeném rozsudku **O2 (Germany) v. Komise** Soud připomíná, že za účelem posouzení slučitelnosti dohody se společným trhem s ohledem na zákaz uvedený v čl. 81 odst. 1 ES je třeba přezkoumat hospodářský a právní kontext, v němž byla dohoda uzavřena, její cíl, účinky, jakož i dopad dohody na obchod v rámci Společenství, při zohlednění zejména hospodářského kontextu, v němž podniky působí, výrobků či služeb, na které se tato dohoda vztahuje, jakož i struktury a skutečných podmínek fungování dotčeného trhu. Kromě toho v případě, jako je projednávaný případ, kde bylo připuštěno, že dohoda nemá protisoutěžní cíl, je třeba přezkoumat účinky dohody, přičemž aby tato dohoda podléhala zákazu, musí existovat skutečnosti prokazující, že hospodářská soutěž byla ve značné míře buď vyloučena, nebo omezena či narušena. Danou hospodářskou soutěž je třeba chápat ve skutečném kontextu, v němž by k ní došlo, pokud by neexistovala sporná dohoda, přičemž narušení hospodářské soutěže lze zpochybnit zejména tehdy, pokud se dohoda zdá být nezbytná právě k proniknutí podniku do zóny, kde nepůsobil.

Takový přístup nepředstavuje podle Soudu použití „pravidla rozumného uvážení“ na čl. 81 odst. 1 ES, jež by spočívalo ve vyhodnocení prosoutěžních a protisoutěžních účinků dohody, ale zohlednění dopadu dohody na skutečnou a potenciální hospodářskou soutěž, jakož i situace hospodářské soutěže v případě neexistence dohody, přičemž tyto dva aspekty spolu vzájemně souvisí. Soud dodává, že takový přezkum se jeví zvláště nezbytným, pokud jde o právě liberalizované trhy nebo vznikající trhy, jako v případě trhů mobilních komunikací třetí generace dotčených v této věci, kde může být účinná hospodářská soutěž problematická, například kvůli přítomnosti dominantního provozovatele, koncentrované struktury trhu nebo kvůli existenci významných překážek vstupu na trh.

V projednávané věci je Soud toho názoru, že sporné rozhodnutí obsahuje několik pochybení v analýze. Jednak neobsahuje žádné objektivní posouzení situace hospodářské soutěže v případě neexistence dohody, což narušuje posouzení skutečných a potenciálních účinků dohody na hospodářskou soutěž. Aby mohla Komise platně posoudit, v jaké míře byla dohoda pro O2 (Germany) nezbytná k proniknutí na trh mobilních komunikací třetí generace, měla prozkoumat otázku, zda by žalobkyně byla přítomna na tomto trhu v případě neexistence dohody. Dále pak rozhodnutí neproazuje *in concreto* v kontextu vznikajícího relevantního trhu, že ustanovení dohody týkající se roamingu mají omezující účinky na hospodářskou soutěž, ale omezuje se v tomto ohledu na *petitio principii* a obecná tvrzení.

b) *Použití čl. 81 odst. 3 ES*

Článek 81 odst. 3 ES stanoví, že odstavec 1 tohoto článku může být prohlášen za neúčinný zejména pro dohody nebo kategorie dohod mezi podniky, které přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, přičemž vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, a které neukládají příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná, ani neumožňují těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.

V již uvedeném rozsudku **GlaxoSmithKline Services v. Komise** uplatňovala žalobkyně zejména důkazy, podle kterých paralelní obchod přináší ztrátu efektivnosti tím, že snižuje její inovační schopnost. Tvrdila tak, že sporná dohoda umožňuje zvýšit její inovační schopnosti, jelikož má vliv na paralelní obchod a zlepšuje její marže. Posouzení některých relevantních skutečností předložených žalobkyní, které provedla Komise, přitom nemůže být považováno za dostatečné pro podporu závěrů, ke kterým správa v těchto otázkách dospěla. Komise totiž měla přezkoumat, zda sporná dohoda mohla umožnit obnovení inovační schopnosti žalobkyně, a z tohoto důvodu způsobit nárůst efektivnosti v hospodářské soutěži mezi značkami, jelikož v odvětví léčivých přípravků je účinek paralelního obchodu na hospodářskou soutěž dvojznačný. Nárůst efektivnosti, který může vyvolat v hospodářské soutěži v rámci značky, jejíž role je omezena v rámci právní úpravy léčivých přípravků použitelné na projednávaný případ, je totiž třeba porovnat s poklesem efektivnosti, který může způsobit v hospodářské soutěži mezi značkami. Soud proto v tomto bodě rozhodnutí Komise zrušil.

4. Přínos v oblasti článku 82 ES

Tento rok se Soud vyslovil k podmínkám článku 82 ES pouze ve dvou rozsudcích, přičemž oba se týkaly zamítnutí stížnosti.

Jednak v rozsudku **SELEX Sistemi Integrati v. Komise**, který byl již zmíněn v souvislosti s pojmem „podnik“, Soud konstatoval, že žalobkyně nezmínila ve své stížnosti chování organizace Eurocontrol týkající se její činnosti spolupráce s vnitrostátními správními orgány ve formě poradenství, jež by odpovídalo kritériím článku 82 ES, přičemž se ostatně zdá, že mezi Eurocontrol a žalobkyní nebo jakýmkoliv jiným podnikem působícím v tomto odvětví neexistuje žádný konkurenční vztah.

Dále ve věci, která byla předmětem výše uvedeného rozsudku **Haladjian Frères v. Komise**, předložila společnost Haladjian Frères Komisi stížnost, ve které tvrdila několik porušení článku 82 ES vyplývajících údajně ze systému prodeje náhradních dílů zavedeného americkou společností Caterpillar. Soud rozhodl, že argumenty uvedené žalobkyní nezpochybily posouzení skutkového a právního stavu, která Komise provedla, a že Komise zamítla stížnost žalobkyně odůvodněně. Výtky týkající se údajného stanovení nespravedlivých cen, omezování odbytu a uplatňování rozdílných podmínek byly totiž odmítnuty zejména s ohledem na skutečnost, že dotyčný systém neodděluje trh

Společenství, jelikož nezakazuje z faktického a právního hlediska hospodářskou soutěž, co se týče dílů dovážených za ceny nižší než ceny evropské.

5. Řízení k postihu protisoutěžních praktik

a) *Oprávněný zájem třetích stran a průběh řízení o použití pravidel hospodářské soutěže*

Ve výše uvedených rozsudcích **Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft v. Komise**, jakož i **Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise** Soud rozhodl, že konečný spotřebitel odebírající zboží či služby, jako je politická strana, která odebírá bankovní služby rakouských bank, má oprávněný zájem na přístupu k oznámením námitek. Konečný spotřebitel, který prokáže, že jeho hospodářské zájmy byly či mohly být poškozeny v důsledku omezení hospodářské soutěže, má totiž oprávněný zájem na podání návrhu či stížnosti Komisi, aby tato konstatovala, že došlo k porušení článků 81 ES a 82 ES. Jelikož konečným cílem pravidel, která mají zajistit, aby hospodářská soutěž na vnitřním trhu nebyla narušována, je zvýšit blaho spotřebitele, přispívá uznání oprávněného zájmu takových spotřebitelů na tom, aby Komise konstatovala, že došlo k porušení článků 81 ES a 82 ES, k uskutečnění cílů práva hospodářské soutěže. Ve výše uvedeném rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise** Soud dále upřesňuje jednak, že přiznání zúčastněné straně postavení stěžovatele a předání oznámení námitek této osobě se může uskutečnit v každé fázi správního řízení, a jednak, že právo na předání oznámení námitek nelze omezit na základě pouhého podezření, že by uvedený dokument mohl být zneužit.

b) *Právo nevypovídat ve vlastní neprospěch*

Ve výše uvedeném rozsudku **Archer Daniels Midland v. Komise (kyselina citronová)** Soud upřesnil podmínky, za kterých může Komise využít proti určitému podniku doznání, které bylo učiněno před orgánem třetího státu, aniž by tím porušila právo nevypovídat ve vlastní neprospěch tak, jak jej uznává právo Společenství²⁶. Bayer, jedna z účastníků sankcionované kartelové dohody, totiž předala Komisi zprávu amerického Federálního úřadu pro vyšetřování (FBI) vypracovanou z výsledku jednoho ze zástupců žalobkyně u amerických orgánů, která byla poté použita jako podklad pro oznámení námitek a následně i rozhodnutí, kterým byla podniku uložena sankce. V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně tvrdila, že neměla příležitost uplatnit své právo nevypovídat ve vlastní neprospěch tak, jak je uznáváno právem Společenství. Soud ve svém rozsudku nicméně konstatoval, že žádné ustanovení nezakazuje Komisi využít jako důkaz dokument, který byl vypracován v rámci jiného řízení, než které vedla samotná Komise. Nicméně stanovil, že vychází-li Komise z výpovědi učiněné v kontextu odlišném od kontextu řízení před Komisí a obsahuje-li tato výpověď možné informace, které by dotčený podnik mohl odmítnout Komisi předat, je Komise povinna zajistit dotčenému podniku procesní práva odpovídající právům poskytnutým právem Společenství. Komise je tak povinna posoudit

²⁶ K právu nevypovídat ve vlastní neprospěch viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. října 1989, Orkem v. Komise, 374/87, Recueil, s. 3283.

i bez návrhu, zda *prima facie* existují vážné pochybnosti o dodržení procesních práv dotčených účastnic v rámci řízení, v průběhu kterého poskytly takové výpovědi. Při neexistenci takových pochybností musejí být procesní práva dotčených účastnic považována za dostatečně zaručená, pokud Komise v oznámení námitek jasně uvádí, případně i tím, že k tomuto oznámení připojí dotčené dokumenty, že hodlá z dotčených výpovědí vycházet. V projednávaném případě nebyla žádná z těchto zásad Komisí porušena zejména proto, že Komise připojila k oznámení námitek dotyčnou zprávu a Archer Daniels Midland nevznesla proti použití tohoto dokumentu žádnou výhradu.

c) Zveřejnění aktů a vymezení profesního tajemství

Ve věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek **Bank Austria Creditanstalt v. Komise**, byla podstatou žaloby protiprávnost zveřejnění rozhodnutí o uložení pokut, jelikož zveřejnění tohoto rozhodnutí nebylo v projednávaném případě povinné. Ve svém rozsudku však Soud tento žalobní důvod odmítl, když stanovil, že možnost orgánů zveřejňovat akty, které přijaly, je pravidlem. Z této zásady existují nicméně výjimky v rozsahu, v němž právo Společenství, zejména prostřednictvím ustanovení zaručujících dodržování profesního tajemství, brání zpřístupnění těchto aktů nebo některých informací v nich obsažených. Soud také vymezil pojem „profesní tajemství“, když stanovil, že k tomu, aby informace spadaly svou povahou pod tuto ochranu, je nejprve nezbytné, aby byly známy pouze omezenému počtu osob. Dále se musí jednat o informace, jejichž zpřístupnění může způsobit vážnou škodu osobě, která je poskytla, nebo třetím osobám. Konečně je nezbytné, aby zájmy, jež by mohly být poškozeny zpřístupněním informace, byly objektivně hodné ochrany. Posouzení důvěrné povahy informace tak vyžaduje zvážení legitimních zájmů, které brání jejich zpřístupnění, a obecného zájmu, který požaduje, aby činnosti orgánů Společenství probíhaly co nejotevřeněji. Soud přitom konstatuje, že zvážení obecného zájmu na transparentnosti jednání na úrovni Společenství a zájmů, které mu mohou odporovat, bylo zákonodárcem Společenství uskutečněno v různých aktech sekundárního práva, zejména nařízením č. 45/2001 a č. 1049/2001²⁷. Soud tak stanoví vztah mezi pojmem profesního tajemství a těmito dvěma nařízeními. Pokud taková ustanovení sekundárního práva zakazují zpřístupnění informací veřejnosti nebo vylučují přístup veřejnosti k dokumentům, které tyto informace obsahují, musí být na tyto informace nahlíženo tak, že se na ně vztahuje profesní tajemství. Pokud má veřejnost naopak právo na přístup k dokumentům obsahujícím některé informace, nelze na tyto informace nahlížet tak, že svou povahou spadají pod profesní tajemství.

6. Pokuty

V roce 2006 vydal Soud také řadu rozsudků, ve kterých se vyjádřil k legalitě nebo k přiměřenosti pokut uložených za porušení článku 81 ES. K nejvýznamnějšímu vývoji

²⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 2001, L 8, s. 1; Zvl. vyd. 13/26, s. 102), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

došlo v tomto roce u zásady ukládání sankcí na základě zákona, pokynů o metodě stanovování pokut, maximální výše 10 % obratu a pravomoci Soudu v oblasti soudního přezkumu v plné jurisdikci.

a) *Zásada ukládání sankcí na základě zákona*

Ve výše uvedených rozsudcích **Jungbunzlauer v. Komise** a **Degussa v. Komise** zamítl Soud námitku protiprávnosti týkající se čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17²⁸, kterou byl uplatňován rozpor tohoto ustanovení se zásadou ukládání sankcí na základě zákona. Podle žalobkyň, které se účastnily kartelu na trzích s kyselinou citronovou a methioninem, ponechává toto ustanovení Komisi protiprávně diskreční pravomoc rozhodnout o účelnosti a částce pokuty.

Soud se však domnívá, že zásada ukládání trestů na základě zákona tak, jak je vykládána judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, za předpokladu, že se čl. 7 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod použije na pokuty postihující porušení pravidel hospodářské soutěže, nevyžaduje, aby znění ustanovení, podle nichž jsou tyto sankce ukládány, bylo natolik přesné, aby důsledky, které mohou z protiprávního jednání porušujícího tato ustanovení nastat, bylo možné předvídat s absolutní jistotou. Krom toho není posuzovací pravomoc Komise týkající se ukládání sankcí, ačkoli je rozsáhlá, absolutní, jelikož je omezena maximální výší 10 % obratu, posouzením závažnosti a doby trvání protiprávního jednání, zásadami rovného zacházení a proporcionality, předchozí správní praxí Komise ve světle zásady rovného zacházení a konečně sebeomezením, které si Komise sama uložila přijetím sdělení o spolupráci a pokynů o metodě stanovování pokut. Soud tedy předloženou námitku protiprávnosti zamítl.

b) *Pokyny o metodě stanovování pokut*

Ačkoli Komise přijala dne 1. září 2006 nové pokyny o metodě stanovování pokut, týkaly se tento rok vydané rozsudky, jako ostatně i věci nově zahájené, pouze pokynů o metodě stanovování pokut přijatých v roce 1998²⁹.

Z obecného pohledu je nesporné, že Komise je pokyny o metodě stanovování pokut vázána. Soud nicméně ve výše uvedeném rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise** upřesnil, že takové sebeomezení není neslučitelné se zachováním značně posuzovací pravomoci ve prospěch Komise. Přijetí pokynů o metodě stanovování pokut tak nemá vliv na význam předchozí judikatury, podle které Komise disponuje posuzovací pravomocí, která jí umožňuje při stanovování částky pokut, kterou zamýšlí uložit, zohlednit

²⁸ Nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962 První nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3).

²⁹ Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3). Tyto pokyny jsou nyní nahrazeny pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2). Tyto nové pokyny se použijí na případy, u kterých bylo oznámení o námitkách oznámeno po 1. září 2006.

či nezohlednit některé skutečnosti, zejména podle okolností případu. V případě, že se Komise odchýlila od metody uvedené v pokynech, je věcí Soudu, aby ověřil, zda je toto odchýlení dostatečně právně odůvodněné. Soud však rovněž upřesnil, že posuzovací pravomoc Komise a meze této pravomoci, které si sama stanovila, nepředjímají výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci náležející soudu Společenství.

Soud při rozšíření stejných zásad výkladu na zvláštní případ polehčujících okolností upřesnil, že jelikož z pokynů nevyplývá žádný imperativní údaj o tom, které polehčující okolnosti mohou být zohledněny, je třeba vyjít z toho, že si Komise ponechala určitý prostor pro uvážení, aby na základě celkového posouzení rozhodla o případném snížení částky pokut z důvodu polehčujících okolností.

Během roku 2006 Soud rovněž nadále upřesňoval některá ustanovení pokynů o metodě stanovování pokut, například pojem „skutečný dopad“ ve věcech **Archer Daniels Midland „glukonát sodný“ a Archer Daniels Midland „kyselina citronová“**, pojem „přítěžující okolnosti spojené s vedoucí úlohou“ ve výše uvedených rozsudcích **BASF v. Komise a Archer Daniels Midland v. Komise (kyselina citronová)**, jakož i pojem „polehčující okolnosti spojené s ukončením protiprávního jednání hned po prvních zásazích Komise“, ve výše uvedených rozsudcích **Archer Daniels Midlands v. Komise (kyselina citronová) a Archer Daniels Midland v. Komise (glukonát sodný)**.

c) *Maximální výše 10 %*

Nařízení č. 17 stanovilo, stejně jako nyní stanoví čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, že pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání v rozporu s články 81 ES nebo 82 ES nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

Ve věci, která byla předmětem rozsudku **FNCBV a další v. Komise**, který byl již zmíněn u použití pravidel hospodářské soutěže na oblast zemědělství, bylo napadené rozhodnutí zrušeno pro nedostatečné odůvodnění plynoucí ze skutečnosti, že Komise nevěnovala žádnou část rozhodnutí maximální výši 10 % a obratu, který je třeba vzít v úvahu při výpočtu této maximální výše. Soud krom toho nicméně rozhodl, že možnost Komise vycházet nikoli z čistého obratu svazů sdružujících členy, nýbrž z obratu jejich členů, není omezena na okolnost, která již byla určena judikaturou, za které může svaz vystupovat za své členy. Je totiž třeba zachytit skutečnou hospodářskou sílu svazu. Další specifické okolnosti, jako je například skutečnost, že protiprávní jednání, kterého se dopustil určitý svaz, se týká činností jeho členů a že praktiky vykonává přímo svaz ve prospěch svých členů a ve spolupráci s nimi, tedy mohou odůvodnit zohlednění obrátů členů určitého svazu, jelikož svaz nemá objektivní zájmy vykazující autonomní charakter ve vztahu k zájmům svých členů. Tak tomu přitom bylo v projednávané věci. Hlavním posláním svazů postižených sankcemi totiž byla obrana jejich členů a zastupování jejich zájmů. Sporná dohoda se krom toho týkala činností těchto členů a byla uzavřena přímo v jejich prospěch. Tato dohoda byla konečně prováděna zejména uzavíráním místních dohod mezi svazy v departementech a místními zemědělskými odbory, jež jsou členy národních svazů, které byly v projednávaném případě sankcionovány.

d) *Výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci*

Na základě článku 17 nařízení č. 17, jakož i článku 31 nařízení č. 1/2003 má Soud, kterému byla předložena žaloba proti rozhodnutí ukládajícímu pokutu, neomezenou pravomoc ve smyslu článku 229 ES, která mu umožňuje snižovat nebo zvyšovat pokuty uložené Komisí. V průběhu roku 2006 vykonal Soud tuto pravomoc mnohokrát a různými způsoby.

Ve věcech týkajících se kartelů v odvětví vitaminů tak Soud vykonal tuto pravomoc přezkumu v plné jurisdikci pouze za tím účelem, aby vyvodil důsledky vad, které mají vliv na legalitu rozhodnutí. Ve výše uvedeném rozsudku **BASF v. Komise** se Soud domníval, že zjištění protiprávnosti posouzení Komise, pokud jde o přitěžující okolnosti, které vedly ke zvýšení pokuty ve vztahu k její základní částce, otevřelo soudu Společenství prostor pro výkon jeho pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, a to k potvrzení, zrušení nebo změně uvedeného zvýšení pokuty z hlediska všech relevantních skutečností projednávaného případu. V obecnější rovině Soud rozhodl, když byl vyzván společností BASF, aby vykonal svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci nezávisle na zjištění protiprávnosti, že přezkum, který má provést v případě rozhodnutí, jímž Komise shledala porušení pravidel hospodářské soutěže a uložila pokuty, se omezuje na legalitu tohoto rozhodnutí, a že pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, která Soudu přísluší, lze popřípadě vykonat pouze po konstatování protiprávnosti rozhodnutí, kterou dotýčný podnik uplatnil ve své žalobě, a za účelem nápravy následků této protiprávnosti na stanovení částky uložené pokuty, a to v případě potřeby zrušením či změnou této pokuty.

Naproti tomu ve věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek **Hoek Loos v. Komise**, jenž se týkal kartelu v odvětví průmyslových plynů, Soud přezkoumával argumentaci žalobkyně z pohledu návrhu na zrušení nebo snížení pokuty, kterou obsahuje. V této souvislosti uvedl, že posouzení přiměřenosti uložené pokuty ve vztahu k závažnosti a délce trvání protiprávního jednání je součástí přezkumu v plné jurisdikci, kterým je Soud pověřen³⁰. Poté, co zamítl všechny žalobní důvody, dospěl Soud nakonec k závěru, že konečná částka pokuty uložená žalobkyni se ukazuje jako „zcela přiměřená, jelikož žádná žalobkyni uplatněná okolnost neodůvodňuje její snížení“. Stejně tak Soud rozhodl ve výše uvedeném rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise**, že vedle přezkumu legality rozhodnutí náleží Soudu posoudit, zda je namístě vykonávat jeho pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, pokud jde o pokutu uloženou různým účastníkům kartelu. Soud tak několikrát poté, co zamítl důvody předložené žalobci, vykonal svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, aby potvrdil přiměřenost uložené pokuty.

A konečně v již citovaném rozsudku **FNCBV a další v. Komise** Soud konstatoval, že Komise zohlednila na základě polehčujících okolností jednak skutečnost, že sankcionuje poprvé kartelovou dohodu uzavřenou výlučně mezi odborovými sdruženími, která se týká základního zemědělského produktu a zahrnuje dva články výrobního řetězce, a jednak specifický hospodářský kontext věci, který se od roku 2000 vyznačoval zejména vážnou

³⁰ Viz rovněž výše uvedené rozsudky *Westfalen Gassen Nederland v. Komise*, a *Archer Daniels Midland v. Komise*, T-329/01, bod 380.

krizí odvětví hovězího masa v důsledku odhalení nemoci šílených krav. Z toho důvodu Komise snížila částku pokut uložených žalobkyním o 60 %. Soud se v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci domnívá, že toto snížení, ač je významné, nezohledňuje dostatečně výjimečnou povahu okolností projednávaného případu. Proto je podle jeho názoru přiměřené stanovit výši snížení na 70 % pokuty, a snížit tedy částku pokuty o dalších 10 %.

Je třeba podotknout, že ve dvou případech přezkoumal Soud možnost zvýšení pokuty uložené Komisí.

Ve výše uvedeném rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise** navrhla Komise Soudu, aby zvýšil částku pokuty uložené této bance z důvodu, že tato banka popírala poprvé před Soudem existenci části sankcionovaných dohod. Soud rozhodl, že v tomto ohledu záleží na tom, zda chování žalobkyně přinutilo Komisi, aby proti všem očekáváním, která mohla rozumně vyvozovat ze spolupráce žalobkyně během správního řízení, vypracovala a před Soudem předložila obranu proti popření protiprávních jednání, o kterých byla právem přesvědčena, že je žalobkyně již nebude zpochybňovat. Soud dospěl k závěru, že zvýšení pokuty není v projednávané věci přiměřené vzhledem k minimálnímu významu popíraných bodů jak z hlediska systematiky napadeného rozhodnutí, tak pokud jde o vypracování obrany Komise, která byla chováním žalobkyně sotva ztížena.

Naproti tomu ve výše uvedené věci **Roquette Frères v. Komise** zvýšil Soud spornou pokutu poté, co ji snížil. Soud nejprve konstatoval, že pokuta uložená žalobkyni neodpovídá jejímu postavení na trhu s glukonátem sodným. I když vůči Komisi nemohla být vznesena žádná výtky, neboť stanovila částku pokuty na základě nejasných a nejednoznačných informací od žalobkyně, Soud nicméně rozhodl tuto vadu rozhodnutí napravit a pokutu snížit. Poté Soud pokutu o 5 000 eur zvýšil, aby zohlednil skutečnost, že žalobkyně, vědoma si rizika možného uvedení Komise v omyl, oznámila na základě žádosti o informace nesprávně svou výši obratu. Vzhledem k tomu, že nařízení č. 17 stanoví možnost, aby Komise uložila podniku pokutu o částce od 100 do 5 000 eur, pokud při odpovědi na žádost o informace tento podnik poskytl nesprávné informace, rozhodl Soud, že vezme v úvahu hrubou nedbalost žalobkyně a zvýší pokutu o částku odpovídající maximální výši uvedené v tomto ustanovení.

V tomto rozsudku se Soud nakonec vyslovil i ke způsobům výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci: na základě této pravomoci může Soud při posouzení částky pokuty s ohledem na žalobní důvody uvedené žalobkyní vzít v úvahu doplňující informace, které nebyly uvedeny v napadeném rozhodnutí, přičemž toto posouzení bylo potvrzeno ve výše uvedeném rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise**. V rozsudku **Roquette Frères v. Komise** však Soud upřesnil, že vzhledem k zásadě právní jistoty musí být tato možnost v zásadě omezena na zohlednění informací, které předcházely napadenému rozhodnutí, a které Komise mohla v okamžiku přijetí svého rozhodnutí znát. Rozdílný přístup by totiž vedl k tomu, že by Soud nahrazoval správní orgán pro účely posouzení otázky, kterou dosud správní orgán nezkoumal, což by vedlo k porušení systému rozdělení funkcí a institucionální rovnováhy mezi mocí soudní a mocí správní.

7. Přínos v oblasti kontroly spojování podniků

V průběhu roku 2006 byly vyhlášeny tři rozsudky týkající se použití nařízení č. 4064/89, které bylo nahrazeno nařízením č. 139/2004, jakož i čtvrtý rozsudek, který se týkal použití nařízení č. 139/2004³¹.

a) *Pravomoc Komise v oblasti kontroly spojování podniků*

Nařízení č. 4064/89 a č. 139/2004 se použijí na spojování podniků, která mají význam pro celé Společenství, jenž je vymezen zejména řadou prahových hodnot obrátů stran zúčastněných na spojení podniků. Dva rozsudky vydané v roce 2006 upřesňují v tomto ohledu pravomoc Komise.

V první řadě upřesnil výše uvedený rozsudek **Endesa v. Komise** kritéria, na jejichž základě se vypočítávají obraty obou stran zúčastněných na spojení podniků, aby mohl být ověřen význam spojení pro celé Společenství. V projednávaném případě oznámila Gas Natural, španělská společnost činná v energetické oblasti, španělskému úřadu pro hospodářskou soutěž svůj úmysl učinit nabídku převzetí základního kapitálu španělské společnosti Endesa, která vykonává činnost v odvětví elektrické energie. Vzhledem k tomu, že se Endesa domnívala, že spojení podniků má podle nařízení č. 139/2004 význam pro celé Společenství, a muselo být tedy oznámeno Komisi, podala tato společnost Komisi stížnost, která však byla zamítnuta. Endesa napadla toto rozhodnutí u Soudu a zejména tvrdila, že Komise posoudila její obrat nesprávným způsobem.

Ve svém rozsudku Soud zejména konstatoval, že nařízení o kontrole spojování podniků nestanoví výslovně povinnost Komise ujistit se z úřední povinnosti o všech spojeních podniků, která jí nebyla oznámena, zda nemají význam pro celé Společenství. Pokud jí však byla podána stížnost podniku, podle které má spojení podniků neoznámené Komisi význam pro celé Společenství, je Komise povinna vydat rozhodnutí o své příslušnosti. V důsledku toho je v zásadě na stěžovateli, aby prokázal opodstatněnost své stížnosti, přičemž Komisi přísluší v zájmu řádné správy pečlivě a nezávisle přezkoumat stížnosti, které jí byly předloženy, a poskytnout odůvodněnou odpověď na argumenty uvedené stěžovatelem. Krom toho se Komise nemusí z úřední povinnosti pokaždé ujistit, že ověřená účetní závěrka, která jí byla předložena, spolehlivě a pravdivě zobrazuje skutečnost, a provést přezkum všech předvídatelných úprav. Pouze v případě, že je upozorněna konkrétními problémy, je Komise povinna je přezkoumat.

V projednávané věci Endesa tvrdila, že posouzení jejího obratu provedené Komisí mělo vycházet z mezinárodních účetních standardů, a nikoli z platných španělských standardů. Soud však vykládá nařízení č. 139/2004 v tom smyslu, že Komise musí použít účetní závěrky podniků týkající se předchozího finančního roku, které byly sestaveny a ověřeny v souladu s použitelnými právními předpisy. Přitom v projednávaném případě byly předpisy

³¹ Nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 395, s. 1; opravy v Úř. věst. 1990, L 257, s. 13; Zvl. vyd. 08/01, s. 31), zrušeno nařízením Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40).

použitelnými ve Španělsku na účetní závěrky finančního roku 2004 obecně uznávané vnitrostátní účetní standardy, a nikoli mezinárodní účetní standardy, které se v souladu s nařízením o použití mezinárodních účetních standardů staly použitelnými až od finančního roku 2005.

Soud rovněž zamítl argumenty společnosti Endesa, podle kterých měla Komise provést dvě úpravy, a to jednu týkající se distribuce společnosti Endesa a druhou týkající se obchodu s plynem. V tomto kontextu Soud zejména upřesnil, že z důvodu právní jistoty musí být obrat, který má být zohledněn s cílem určit orgán příslušný pro rozhodnutí o spojení podniků, v zásadě vymezen na základě zveřejněné roční účetní závěrky. Pouze výjimečně, pokud to odůvodňují zvláštní okolnosti, je namístě přistoupit k úpravám určeným k lepšímu zobrazení hospodářské situace dotčených podniků. Soud tedy nakonec žalobu společnosti Endesa zamítl.

Na druhém místě přináší výše uvedený rozsudek **Cementbouw Handel & Industrie v. Komise** řadu upřesnění k posouzení jednotné povahy spojení podniků uskutečněného prostřednictvím několika právních transakcí, provedenému Komisí. Žaloba směřovala proti rozhodnutí, kterým Komise se zpětnou účinností schválila nabytí nizozemského společného podniku CVK německou skupinou Haniel a podnikem Cementbouw Handel & Industrie (oba se zabývají obchodováním se stavebními materiály), poté, co se oba tyto podniky zavázaly ukončit svou dříve existující dohodu o společném podniku. Případ zahrnoval komplexní operaci zahrnující v podstatě dvě skupiny odlišných právních transakcí, z nichž jedna byla oznámena nizozemskému orgánu pro hospodářskou soutěž, který ji schválil. Ve své žalobě zpochybňoval Cementbouw Handel & Industrie zejména možnost Komise kvalifikovat více odlišných transakcí jako jediné spojení.

Soud nicméně vycházel z teleologického výkladu pojmu „spojení podniků“, který musí odpovídat ekonomické logice sledované účastníky. Rozhodl tak, že takové spojení ve smyslu nařízení č. 4064/89 může vzniknout i v případě několika formálně odlišných právních transakcí, jestliže jsou tyto transakce, jejichž výsledkem je svěřit jednomu nebo více podnikům přímou, či nepřímou hospodářskou kontrolu nad činnostmi jednoho či více dalších podniků, na sobě navzájem závislémi tak, že by se jedny bez druhých neuskutečnily. V projednávaném případě se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když se domnívala, že dotyčné transakce byly na sobě navzájem skutečně závislé.

Krom toho Komise neporušila rozdělení pravomocí mezi vnitrostátní orgány hospodářské soutěže a orgány hospodářské soutěže Společenství provedené nařízením č. 4064/89, když spolu s poslední transakcí, se kterou je neoddělitelně spojena, posuzovala jinou transakci, která sama o sobě nespĺňovala kritéria významu pro celé Společenství, a byla schválena vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž. Úvaha, podle níž je schválená transakce z ekonomického hlediska samostatná, je totiž v tomto případě vykonstruovaná.

b) *Závazky přijaté za účelem změny původního plánu spojení*

Podstatou čl. 8 odst. 2 nařízení č. 4064/89 je, že Komise musí schválit plán spojení, případně po změnách původního plánu, provedených dotyčnými podniky, jestliže je spojení slučitelné se společným trhem. Ke svému rozhodnutí tedy Komise může připojit podmínky

určené k tomu, aby zajistila, že podniky dodrží závazky, které vůči ní přijaly, aby bylo spojení slučitelné se společným trhem.

Ve věci, která byla předmětem právě zmíněného rozsudku **Cementbouw v. Komise** se Soud vrací k choulostivému propojení mezi zásadou proporcionality a svobodou účastníků navrhnout závazky k celkovému vyřešení problémů v oblasti hospodářské soutěže, které zjistila Komise. Při přezkumu předmětného spojení podniků předložili účastníci řízení, zejména žalobkyně, postupně návrhy závazků, které Komise zamítla, a poté konečné závazky, které byly přijaty.

Soud nejprve dospěl k závěru, že návrh závazků neumožňuje zcela vyřešit problémy v oblasti hospodářské soutěže zjištěné Komisí. Pokud jde o konečné závazky, jelikož překračovaly cíl uvedení situace hospodářské soutěže do stavu před spojením, rozhodl Soud, že Komise měla povinnost je vzít na vědomí a prohlásit spojení za slučitelné se společným trhem. Neměla tedy ani možnost prohlásit spojení za neslučitelné se společným trhem, ani možnost přijmout rozhodnutí prohlašující spojení za slučitelné se společným trhem při současném uložení jiných podmínek, než byly podmínky navržené zúčastněnými stranami, směřujících ke striktnímu uvedení situace hospodářské soutěže do stavu před spojením. Konkrétněji, nařízení č. 4064/89 nestanoví, že by Komise mohla učinit prohlášení o slučitelnosti spojení závislým na podmínkách, které jednostranně stanoví, a to bez ohledu na závazky přijaté oznamujícími stranami. Žalobkyně se tedy nemohla užitečně dovolávat porušení zásady proporcionality ze strany Komise ani nemohla v projednávaném případě tvrdit, že navrhla tyto závazky pod vlivem svévolného nátlaku Komise.

c) *Posouzení vytvoření kolektivního dominantního postavení*

Podle judikatury³² je k vytvoření kolektivního dominantního postavení, které významně narušuje účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo jeho podstatné části, v důsledku spojení podniků nezbytné splnění tří podmínek. Trh musí být zaprvé dostatečně transparentní, aby podniky koordinující své jednání byly schopny v dostatečné míře sledovat, zda jsou dodržovány podmínky koordinace. Zadruhé je nezbytné, aby existovala určitá forma odrazujícího mechanismu, který lze aktivovat při zjištění odchylného chování. Zatřetí, reakce podniků, které se neúčastní koordinace, jako jsou současní i budoucí soutěžitelé, jakož i reakce zákazníků, nesmí být s to ohrozit očekávané výsledky koordinace.

Výše uvedený rozsudek **Impala v. Komise** upřesňuje povinnosti, které přísluší Komisi, pokud jde o riziko vytvoření kolektivního dominantního postavení v případě, kdy prohlašuje spojení podniků za slučitelné se společným trhem. V této věci dvě společnosti činné v oblasti médií, Bertelsman a Sony, oznámily Komisi plán spojení, jehož cílem bylo spojení jejich činností na světovém trhu s hudebními nahrávkami pod názvem Sony BMG. Komise nejprve informovala zúčastněné strany, že předběžně dospěla k závěru, že spojení je neslučitelné se společným trhem, jelikož toto spojení zejména posílilo kolektivní dominantní postavení na trhu s hudebními nahrávkami. Po slyšení stran však Komise spojení schválila. Impala, mezinárodní sdružení seskupující nezávislé hudební společnosti, tedy podala návrh Soudu, aby toto rozhodnutí zrušil.

³² Rozsudek Soudu ze dne 6. června 2002, *Airtours v. Komise*, T-342/99, Recueil, s. II-2585, bod 62.

Ve svém rozsudku Soud připomíná, a opírá se při tom o judikaturu vzešlou z výše uvedeného rozsudku *Airtours v. Komise*, že podle nařízení č. 4064/89, pokud jde o riziko vytvoření kolektivního dominantního postavení, má Komise povinnost opřít své posouzení o výhledovou analýzu relevantního trhu, která vyžaduje prognózu pravděpodobného vývoje trhu a podmínek hospodářské soutěže. Naproti tomu zjištění nikoli rizika kolektivního dominantního postavení, ale existence takového postavení, spočívá na konkrétní analýze situace, která existuje v době přijetí rozhodnutí. Ačkoli jsou proto všechny tři podmínky, které určil Soud v rozsudku *Airtours v. Komise*, jistě také nezbytné pro posouzení existence kolektivního dominantního postavení, mohou být prokázány nepřímo na základě souboru ukazatelů a důkazů týkajících se označení, projevů a jevů, které jsou vlastní kolektivnímu dominantnímu postavení. Zvláště úzké přizpůsobení cen po dlouhou dobu, zejména pokud jsou vyšší než ceny obvyklé v soutěžní situaci, by mohlo spolu s dalšími faktory typickými pro kolektivní dominantní postavení, při neexistenci jiného rozumného vysvětlení, postačovat k prokázání existence takového postavení, i když neexistovaly přesvědčivé přímé důkazy silné transparentnosti trhu, kterou lze za takových okolností předpokládat. Jelikož se však žalobkyně omezila v projednávané věci na uplatnění porušení podmínek definovaných v rozsudku *Airtours v. Komise*, zabýval se Soud pouze ověřením dodržení těchto podmínek.

Jelikož se v projednávaném případě jednalo o posílení již existujícího kolektivního dominantního postavení na trhu s hudebními nahrávkami, Soud konstatoval, že podle rozhodnutí lze neexistenci kolektivního dominantního postavení na tomto trhu dovést z různorodosti předmětného produktu, netransparentnosti trhu a neexistence odvetných opatření mezi pěti největšími společnostmi operujícími na trhu. Soud však rozhodl, že tvrzení, že trhy s hudebními nahrávkami nejsou dostatečně transparentní, aby umožnily kolektivní dominantní postavení, není jednak dostatečně právně odůvodněno, a jednak obsahuje zjevně nesprávné posouzení, neboť skutečnosti, o které se opírá, jsou neúplné a neobsahují všechny relevantní údaje, které měla vzít Komise v úvahu, a nejsou způsobitelné podpořit závěry, které jsou z nich vyvozovány. Soud kromě toho poznamenává, že Komise vycházela z neexistence důkazu o tom, že v minulosti byla provedena odvetná opatření, zatímco podle judikatury postačí pouhá existence účinných odrazujících mechanismů. Pokud se totiž společnosti chovají v souladu se společnou politikou, není potřeba uchýlit se k výkonu sankcí. V této souvislosti Soud upřesnil, že v projednávaném případě se zdá, že existují věrohodná a účinná odvetná opatření, zejména možnost sankcionovat hudební nakladatelství, které se chová odchylně, jeho vyloučením z kompilací. Navíc i za předpokladu, že vhodný test v tomto ohledu sestává z ověření, zda taková odvetná opatření byla provedena v minulosti, byl přezkum, který Komise provedla, nedostatečný.

Kromě toho, pokud jde o možné vytvoření kolektivního dominantního postavení po spojení podniků na trzích s hudebními nahrávkami, vytýká Soud Komisi, že provedla značně povšechný přezkum a že v rozhodnutí uvedla k tomuto bodu pouze několik povrchních a formálních poznámek. Dále se Soud domnívá, že se Komise nemohla, aniž by se dopustila pochybení, opírat o neexistenci transparentnosti trhu nebo neexistenci prokázání odvetných opatření v minulosti, aby dospěla k závěru, že spojení podniků nepředstavuje riziko vytvoření kolektivního dominantního postavení. Přezkum vytvoření kolektivního dominantního postavení totiž spočívá na výhledové analýze, která měla Komisi přimět k tomu, aby se neopírala pouze o stávající situaci. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil.

C. Státní podpory

1. Hmotněprávní pravidla

Článek 87 odst. 1 ES stanoví, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

Jak potvrdil Soud v rozsudku **Le Levant 001 a další v. Komise**³³, kvalifikace určitého opatření jako podpory vyžaduje, aby byly splněny všechny podmínky obsažené v tomto ustanovení a Komise musí zároveň splnit povinnost uvést odůvodnění, pokud jde o každou z těchto podmínek. Podpora projednávaná v této věci spadala do rámce opatření ke snížení daní pro některé zámořské investice původně zavedených francouzským zákonem ze dne 11. července 1986, proti kterému Komise nevznesla námitky podle článku 87 ES. Operace spočívala v zajištění financování a provozování výletního plavidla Le Levant v rámci tohoto zákona po dobu přibližně sedmi let ze strany investorů, fyzických osob, prostřednictvím jednočlenných společností s ručením omezeným (EURL), založených výlučně za tímto účelem a sdružených v rámci námořního společenství spoluvlastníků.

Ve svém rozsudku Soud konstatuje, že z napadeného rozhodnutí nelze vyvodit, v čem dotčená podpora odpovídá třem ze čtyř podmínek stanovených v čl. 87 odst. 1 ES. Pokud jde totiž v první řadě o ovlivnění obchodu mezi členskými státy, Soud uvádí, že Komise neupřesňuje, v čem je dotčená podpora způsobilá ovlivnit uvedený obchod, když plavidlo mělo být provozováno na Saint Pierre a Miquelon, který není součástí území Společenství. Zadruhé, pokud jde o zvýhodnění poskytnuté příjemci podpory a selektivní charakter uvedeného zvýhodnění, Soud se domnívá, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá, z jakých důvodů dotčená podpora zvýhodňuje soukromé investory. Zatřetí, pokud jde o účinky uvedené podpory na hospodářskou soutěž, Soud podotýká, že napadené rozhodnutí neobsahuje údaje umožňující určit, v čem a na jakém trhu je nebo může být hospodářská soutěž ovlivněna podporou. Zejména z důvodu tohoto nedostatečného odůvodnění Soud rozhodnutí Komise zrušil.

V tomto ohledu je možné poznamenat, že Soud konstatoval nedostatečná nebo chybějící odůvodnění, která vedla k částečnému nebo úplnému zrušení napadeného rozhodnutí rovněž v rozsudcích **Ufex a další v. Komise**, **Lucchini v. Komise**, jakož i **Itálie a Wam v. Komise**³⁴.

Ačkoli se Soud tento rok vyjádřil i k řadě jiných otázek týkajících se režimu státních podpor, uvádí tato zpráva pouze věc, která je předmětem rozsudku **British Aggregates v. Komise**,

³³ Rozsudek Soudu ze dne 22. února 2006, Le Levant 001 a další v. Komise, T-34/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

³⁴ Rozsudky Soudu ze dne 7. června 2006, Ufex a další v. Komise, T-613/97, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 19. září 2006, Lucchini v. Komise, T-166/01, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, jakož i ze dne 6. září 2006, Itálie a Wam v. Komise, T-304/04 a T-316/04, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

ve které se Soud věnuje způsobilosti vnitrostátního opatření přiznat selektivní výhodu výlučně ve prospěch některých podniků nebo některých odvětví činnosti³⁵.

V projednávaném případě zavedlo Spojené království Velké Británie a Severního Irsku ekologickou daň, jež postihuje v zásadě uvádění přírodního kameniva na trh – tedy zrnitých materiálů z prvotní těžby používaných ve stavebnictví a při inženýrských stavbách – a jejímž cílem je maximalizovat použití recyklovaného kameniva nebo dalších substitučních materiálů oproti přírodnímu kamenivu, podpořit jeho racionální využití a zajistit internalizaci environmentálních nákladů těžby přírodního kameniva, na něž se daň vztahuje, v souladu se zásadou znečišťovatel platí. Toto daňové opatření vedlo Soud k tomu, aby ověřil, zda se Komise právem domnívala, že rozlišování zavedené daným opatřením spadá do povahy či systematiky použitelného obecného systému. Pokud je totiž zjevné, že se rozlišování opírá o jiné cíle, než jsou cíle sledované obecným systémem, je na dotčené opatření v zásadě nahlíženo tak, že splňuje podmínku selektivity stanovenou v čl. 87 odst. 1 ES.

Podle Soudu je environmentální nebo ekologická daň autonomním daňovým opatřením charakterizovaným svým environmentálním účelem a svým specifickým základem daně. Upravuje zdanění určitého zboží nebo služeb za účelem zahrnutí environmentálních nákladů do jejich ceny nebo umožnění větší konkurenceschopnosti recyklovaných produktů a zaměření výrobce a spotřebitele na činnosti, které více respektují životní prostředí. Přitom členské státy, které mají pravomoc v oblasti environmentální politiky, jsou oprávněny zavádět odvětvové ekologické daně za účelem dosažení některých environmentálních cílů. Členské státy jsou zejména oprávněny při zvažování různých existujících zájmů vymezit své priority v oblasti ochrany životního prostředí, a stanovit tudíž zboží nebo služby, které chtějí podrobit ekologické dani. Z toho plyne, že pouze na základě okolnosti, že ekologická daň je *ad hoc* opatřením, které se vztahuje na určité specifické zboží nebo služby a které nemůže být v zásadě vztaženo na obecný systém zdanění použitelný na všechny obdobné situace se srovnatelným dopadem na životní prostředí, se nelze domnívat, že obdobné činnosti nepodléhající této ekologické dani požívají selektivní výhody. V projednávaném případě Komise nepřekročila meze své posuzovací pravomoci, když se domnívala, že vymezení rozsahu působnosti předmětné daně mohlo být odůvodněno sledováním stanovených environmentálních cílů, a že uvedená daň tudíž nepředstavovala státní podporu.

2. Procesní otázky

a) Právo zúčastněných stran podat připomínky

Ve dvou rozsudcích vydaných v roce 2006 zdůraznil Soud náležitosti, které musí obsahovat rozhodnutí o zahájení řízení, aby bylo třetím osobám umožněno podat připomínky.

³⁵ Rozsudek Soudu ze dne 13. září 2006, *British Aggregates v. Komise*, T-210/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-487/06 P). Otázky selektivity podpor se týká rovněž rozsudek Soudu ze dne 26. ledna 2006, *Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise*, T-92/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku, C-176/06 P), nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

Zaprvé, v již zmíněném rozsudku **Le Levant 001 a další v. Komise** upřesňuje Soud povinnosti Komise plynoucí z čl. 88 odst. 2 ES, pokud jde o dodržení procesních záruk zúčastněných osob v rozhodnutí, které prohlašuje vnitrostátní opatření za neslučitelné s čl. 87 odst. 1 ES. Soud rozhodl, že určení příjemce podpory nutně představuje relevantní faktickou a právní skutečnost, která musí být uvedena v rozhodnutí o zahájení řízení, je-li to v tomto stadiu řízení možné, jelikož na základě takového určení bude Komise moci přijmout rozhodnutí o navrácení podpory. Soud přitom v projednávaném případě konstatuje, že rozhodnutí o zahájení řízení se nikde nezmiňuje o investorech jako o případných příjemcích tvrzené podpory, nýbrž že z něj naopak vyplývá, že zmíněným příjemcem byl správce společenství spoluvlastníků, který byl označen jako provozovatel a konečný vlastník plavidla. Soud z toho vyvodil závěr, že jelikož soukromým investorům nebylo umožněno efektivně uplatnit své připomínky, porušila Komise čl. 88 odst. 2 ES, jakož i obecnou zásadu práva Společenství, která vyžaduje, aby každá osoba, proti níž může být přijato rozhodnutí nepříznivě zasahující do jejího právního postavení, mohla efektivně vyjádřit své stanovisko ke skutečnostem, které jí Komise klade za vinu a na kterých hodlá založit svoje rozhodnutí.

Zadruhé, v rozsudku **Kuwait Petroleum (Nederland) v. Komise**³⁶ Soud upřesňuje, že od Komise nelze vyžadovat, aby ve svém oznámení o zahájení řízení předložila úplnou analýzu dotčené podpory. Komise musí naproti tomu dostatečným způsobem vymezit rámec svého přezkumu, aby tak nezbavila významu právo zúčastněných stran podat jejich připomínky. V projednávaném případě byl základní koncept umožňující určení příjemců podpory v oznámení obsažen, takže Komise v mezích svých prostředků, které měla k dispozici, splnila řádně svou povinnost umožnit zúčastněným stranám efektivně podat jejich připomínky během formálního vyšetřovacího řízení ohledně podpory.

b) *Dovolávání se před Soudem skutkových okolností nezmiňných při správní fázi před Komisí*

Ve dvou rozsudcích vyhlášených tento rok doplnil Soud svou judikaturu omezující právo žalobce dovolávat se před ním okolností, které Komise neměla k dispozici při správní fázi³⁷.

V rozsudku **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. Komise**³⁸ tak Soud rozhodl, že se žalobkyně, která se neúčastnila správního řízení, nemůže dovolávat skutečností, které nebyly Komisi během této fáze známy, i když byla žalobkyně jmenovitě určena jako příjemce dotčené podpory a Komise vyzvala německé orgány, jakož i případné další zúčastněné strany, aby předložily důkaz o některých okolnostech. Jakmile totiž Komise

³⁶ Rozsudek Soudu ze dne 31. května 2006, *Kuwait Petroleum (Nederland) v. Komise*, T-354/99, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

³⁷ Rozsudky Soudu ze dne 14. ledna 2004, *Fleuren Compost v. Komise*, T-109/01, Recueil, s. II-127, body 50 a 51, jakož i ze dne 11. května 2005, *Saxonia Edelmetalle a Zemag v. Komise*, T-111/01 a T-133/01, body 67 až 70, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

³⁸ Rozsudek Soudu ze dne 6. dubna 2006, *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. Komise*, T-17/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

umožnila zúčastněným osobám účinně předložit jejich vyjádření, nemůže jí být vytýkáno, že nepřihlédla k případným skutkovým poznatkům, které jí mohly být, ale nebyly předloženy během správního řízení, vzhledem k tomu, že Komise není povinna bez návrhu a na základě svých dohadů zkoumat, jaké jsou poznatky, které jí snad mohly být předloženy.

Ve stejném smyslu konstatoval Soud v rozsudku **Ter Lembeek v. Komise**³⁹, že nehledě na bezvadnou vědomost žalobkyně o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, jakož i o nutnosti a důležitosti toho, aby poskytla některé informace, se žalobkyně rozhodla neúčastnit se tohoto řízení, aniž by ostatně namítala, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení bylo nedostatečně odůvodněno k tomu, aby mohla užitečně vykonávat svá práva. Za těchto podmínek žalobkyně nemohla ani poprvé před Soudem uplatňovat informace, o kterých Komise nevěděla v okamžiku, kdy přijala napadené rozhodnutí, ani se pod sankcí nepřipustnosti dovolávat žalobního důvodu podepřeného pouze informacemi, které byly Komisi neznámé v okamžiku, kdy přijala napadené rozhodnutí.

c) *Přiměřená lhůta*

Ve věci, která byla předmětem rozsudku **Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid a Federación Catalana de Estaciones de Servicio v. Komise**⁴⁰, trvala předběžná fáze zkoumání podpor stanovená v čl. 88 odst. 3 ES téměř 28 měsíců. Soud rozhodl, že přiměřenost délky trvání předběžné fáze zkoumání ve smyslu čl. 88 odst. 3 ES je třeba posoudit v závislosti na okolnostech každé věci a že v projednávaném případě ani objem dokumentů předložených Komisi, ani jiné okolnosti případu neodůvodňovaly dobu trvání předběžné fáze přezkumu prováděného Komisí. Jelikož však žalobkyně neuvedly další okolnosti, nebyla samotná skutečnost, že Komise přijala rozhodnutí po uplynutí takové přiměřené lhůty, považována Soudem za dostatečnou, aby prohlásil rozhodnutí za protiprávní. Soud tedy žalobu na neplatnost zamítl.

D. Ochranná známka Společenství

I tento rok byla rozhodnutí uplatňující nařízení Rady (ES) č. 40/94⁴¹ o ochranné známce Společenství velmi početná. Počet rozhodnutých věcí v oblasti ochranných známek (90) tak představuje 20 % věcí ukončených Soudem v roce 2006.

³⁹ Rozsudek Soudu ze dne 23. listopadu 2006, *Ter Lembeek v. Komise*, T-217/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁴⁰ Rozsudek Soudu ze dne 12. prosince 2006, *Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid a Federación Catalana de Estaciones de Servicio v. Komise*, T-95/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁴¹ Nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. 1994, L 11, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 146).

1. Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu

Z celkového počtu osmi rozsudků, ve kterých Soud meritorně rozhodl ve věcech týkajících se absolutních důvodů pro zamítnutí zápisu, vydal dva rozsudky zrušující⁴². Judikatura z roku 2006 se týká především absolutních důvodů pro zamítnutí zápisu vycházejících z nedostatku rozlišovací způsobilosti a z popisné povahy [čl. 7 odst. 1 písm. b) a c) nařízení č. 40/94]. Bylo například rozhodnuto, že tvar plastové láhve pro nápoje, koření a tekuté potraviny, označení WEISSE SEITEN, zejména pro některé nahrávací nosiče a výrobky z papíru, jakož i podlouhlý tvar připomínající tvar přadena nebo provazce pro některé potraviny⁴³ mají popisnou povahu a postrádají rozlišovací způsobilost.

2. Relativní důvody pro zamítnutí zápisu

Judikatura týkající se tohoto bodu byla tento rok opět velmi bohatá. Lze například zmínit upřesnění vztahů mezi rozlišovací způsobilostí a dobrým jménem v rozsudku **Vitakraft-Werke Wührmann v. OHIM – Johnson’s Veterinary Products (VITACOAT)**, nebo posouzení *ratione temporis* kolize mezi dvěma ochrannými známkami v rozsudku **MIP Metro v. OHIM – Tesco Stores (METRO)**⁴⁴. Uvedeny zde však budou pouze novinky, které se týkají jednak pojmu „skupina ochranných známek“, a jednak rozsahu ochrany poskytnuté skutečným užíváním ochranné známky.

a) Pojem „skupina ochranných známek“

V rozsudku **Ponte Finanziaria v. OHIM – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE)** upřesnil Soud význam pojmu „skupina ochranných známek“ pro účely posouzení nebezpečí záměny⁴⁵. V této věci žalobkyně tvrdila, že starší ochranné známky, které se všechny vyznačují přítomností stejné slovní složky „bridge“, tvoří „skupinu ochranných známek“ nebo „sériové ochranné známky“. Podle ní může tato okolnost vytvořit objektivní nebezpečí záměny. Ačkoli není pojem „sériové ochranné známky“ uveden v nařízení č. 40/94, musí být nicméně podle Soudu nebezpečí záměny posuzováno globálně, přičemž musí být zohledněny všechny relevantní faktory projednávaného případu. Jak přitom Soud dodal, takový relevantní faktor pro posouzení existence nebezpečí záměny představuje skutečnost, že námitky proti

⁴² Rozsudky Soudu ze dne 4. října 2006, Freixenet v. OHIM (Tvar matně černé zabroušené láhve), T-188/04, a Freixenet v. OHIM (Tvar bílé broušené láhve), T-190/04, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁴³ Rozsudky Soudu ze dne 15. března 2006, Develey v. OHIM (Tvar plastové láhve), T-129/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-238/06 P), ze dne 16. března 2006, Telefon & Buch v. OHIM – Herold Business Data (Weisse Seiten), T-322/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, a ze dne 31. května 2006, De Waele v. OHIM (Tvar salámu), T-15/05, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁴⁴ Viz rozsudky Soudu ze dne 12. července 2006, Vitakraft-Werke Wührmann v. OHIM – Johnson’s Veterinary Products (VITACOAT), T-277/04, a ze dne 13. září 2006, MIP Metro v. OHIM – Tesco Stores (METRO), T-191/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-493/06 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁴⁵ Rozsudek Soudu ze dne 23. února 2006, Ponte Finanziaria v. OHIM – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE), T-194/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-234/06 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

příhláše ochranné známky Společenství se zakládají na několika starších ochranných známkách a tyto ochranné známky se vyznačují vlastnostmi umožňujícími považovat je za tvořící součást jedné „série“ nebo „skupiny“. Tak tomu může být zejména, jestliže integrálně zobrazují stejný rozlišující prvek doplněný o prvek obrazový nebo slovní, který je odlišuje, nebo jestliže se vyznačují opakováním stejné předpony nebo přípony vycházející z původní ochranné známky. V takových případech totiž může být nebezpečí záměny vyvoláno možností asociace mezi přihlašovanou ochrannou známkou a staršími ochrannými známkami tvořícími součást série, vyznačuje-li se přihlašovaná ochranná známka podobnostmi s těmito známkami, které by mohly spotřebitele vést k domněnce, že je součástí stejné série, a tudíž že výrobky, které označuje, mají stejný obchodní původ jako výrobky, kterých se týkají starší ochranné známky, nebo původ s nimi příbuzný.

Soud však omezil toto řešení na případy, kdy jsou současně splněny dvě podmínky. Zaprvé musí majitel série starších zápisů předložit důkaz o užívání všech ochranných známek náležejících do této série nebo alespoň do řady ochranných známek, které mohou „sérii“ tvořit. Zadruhé, přihlašovaná ochranná známka nejenže musí být podobná ochranným známkám tvořícím sérii, ale rovněž musí vykazovat vlastnosti, díky kterým ji bude možné začlenit do série. Soud upřesňuje, že tak tomu například nemusí být, je-li společný prvek starších sériových ochranných známek v přihlašované ochranné známce užíván v odlišném postavení, než v jakém se obvykle nachází v ochranných známkách příslušejících k sérii, nebo s odlišným sémantickým obsahem. V projednávaném případě Soud konstatoval, že přinejmenším první z těchto dvou podmínek nebyla splněna, neboť žalobkyně prokázala pouze přítomnost dvou starších ochranných známek dovolávané série na trhu.

b) *Rozsah ochrany poskytnuté skutečným užíváním ochranné známky*

Článek 15 odst. 1 nařízení č. 40/94 stanoví, že pokud majitel nezačal do pěti let od zápisu ochrannou známkou Společenství řádně ve Společenství užívat pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, nebo pokud toto užívání bylo na nepřetržitou dobu pěti let přerušeno, podléhá ochranná známka Společenství sankcím podle tohoto nařízení, ledaže pro neužívání existují řádné důvody. Druhý odstavec tohoto článku stanoví, že za řádné užívání se považuje rovněž užívání ochranné známky Společenství v podobě, která se liší od podoby, ve které byla ochranná známka zapsána, prvky nezhoršujícími rozlišovací způsobilost ochranné známky.

Dále je podle čl. 43 odst. 2 nařízení č. 40/94 majitel starší ochranné známky Společenství, který podal námitky, povinen na žádost přihlašovatele předložit důkaz o tom, že po dobu pěti let před zveřejněním přihlášky ochranné známky Společenství byla starší ochranná známka na území Společenství skutečně užívána pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána a které uvádí pro odůvodnění námitek, nebo důkaz o existenci řádných důvodů pro její neužívání, pokud je k tomuto dni starší ochranná známka Společenství zapsána nejméně po dobu pěti let. Podle stejného ustanovení byla-li starší ochranná známka užívána pouze pro některé z výrobků nebo služeb, pro které je zapsána, považuje se pro účely projednání námitek za zapsanou pouze pro tyto výrobky nebo služby. Třetí odstavec článku 43 nařízení č. 40/94 rozšiřuje působnost těchto zásad na starší národní ochranné známky.

Ve výše uvedeném rozsudku **Ponte Finanziaria v. OHIM** se přitom Soud vyslovil k argumentu žalobkyně opírajícímu se o pojem „blokační ochranná známka“. Tento pojem umožňuje v italském právu provést výjimku z pravidla zrušení práv z ochranné známky pro nedostatek užívání v případě, že majitel neužívané ochranné známky je současně majitelem jiné nebo jiných podobných dosud platných ochranných známek, z nichž přinejmenším jedna je užívána pro označení stejných výrobků nebo služeb.

Soud nicméně rozhodl, že koncept „blokační ochranné známky“ je neznámý režimu ochrany ochranné známky Společenství, který ukládá jako podstatnou podmínku pro uznání práv plynoucích z ochranných známek povinnost skutečného užívání označení v obchodě pro předmětné výrobky nebo služby. V tomto ohledu Soud upřesnil, že blokační zápisy nespádají pod „řádné důvody pro neužívání“, uvedené v čl. 43 odst. 2 nařízení č. 40/94. Tento pojem totiž odkazuje na existenci překážek pro užívání ochranné známky nebo na situace, ve kterých by obchodní využívání ochranné známky bylo vzhledem ke všem relevantním okolnostem daného případu příliš nákladné. Tak by tomu mohlo například být v případě vnitrostátní právní úpravy ukládající omezení pro uvádění výrobků označených ochrannou známkou na trh. Není tomu tak naopak v případě vnitrostátního ustanovení, které umožňuje podat přihlášku ochranné známky pro označení určená k neužívání v obchodě z důvodu jejich čistě obranné funkce jiného označení tvořícího předmět obchodního využívání.

Konceptu „blokační ochranné známky“ se netýká ani možnost majitele ochranné známky prokázat skutečné užívání důkazem užívání v obchodě v podobě lehce odlišné od podoby, ve které byla zapsána. Podle Soudu je totiž předmětem čl. 15 odst. 2 písm. a) nařízení č. 40/94 umožnit majiteli ochranné známky provést na označení při jeho obchodním využívání obměny, které by jej beze změny jeho rozlišovací způsobilosti umožňovaly lépe přizpůsobit požadavkům na uvádění dotčených výrobků a služeb na trh a na jejich propagaci. Věcná působnost tohoto ustanovení musí být považována za omezenou na případy, ve kterých označení konkrétně užívané majitelem ochranné známky představuje podobu, ve které je tato ochranná známka obchodně využívána. Toto ustanovení naproti tomu neumožňuje majiteli zapsané ochranné známky vyhnout se povinnosti užívat tuto ochrannou známku tak, že se bude ve svůj prospěch dovolávat užívání podobné ochranné známky tvořící předmět odlišného zápisu.

3. Formální a procesní otázky

Z funkční kontinuity mezi instancemi Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM) vyplývá, že v rámci působnosti čl. 74 odst. 1 nařízení č. 40/94 (ukládajícího v řízení týkajícím se relativních důvodů pro zamítnutí zápisu omezení přezkumu na skutečnosti, důvody a návrhy přednesené účastníky) je odvolací senát povinen založit své rozhodnutí na všech skutkových a právních okolnostech, které dotyčný účastník řízení předložil buď v řízení před útvarem rozhodujícím v první instanci, nebo v odvolacím řízení, s jedinou výhradou stanovenou v čl. 74 odst. 2 nařízení č. 40/94 (a sice nemožnost OHIM přihlížet ke skutečnostem, které účastníci včas neuvedli, ani k důkazům, které včas nepředložili)⁴⁶.

⁴⁶ Rozsudek Soudu ze dne 23. září 2003, Henkel v. OHIM – LHS (UK) (KLEENCARE), T-308/01, Recueil, s. II-3253, bod 32.

Soud v tomto roce nadále upřesňoval dosah své judikatury, když vyjasnil předmět přezkumu, kterým se musí zabývat odvolací senát jak z pohledu skutkových, tak právních okolností.

Pokud jde jednak o přezkum skutkových okolností odvolacím senátem, stanovil Soud v rozsudcích **La Baronia de Turis v. OHIM – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)** a **Caviar Anzali v. OHIM – Novomarket (Asetra)**, že odvolací senát je nadán stejnými pravomocemi jako oddělení, které vydalo napadené rozhodnutí, a že předmětem jeho přezkumu je celý spor ve stavu, v jakém se nachází v okamžiku rozhodování⁴⁷. Přezkum prováděný odvolacími senáty se proto neomezuje na přezkum legality napadeného rozhodnutí, nýbrž v důsledku devolutivního účinku odvolacího řízení znamená nové posouzení celého sporu, přičemž odvolací senáty mají v plném rozsahu přezkoumat původní návrh a přihlídnout k včas předloženým důkazům. Soud tedy rozhodl, že jestliže druhý odstavec článku 74 nařízení č. 40/94 svěřuje OHIM fakultativně pravomoc nepřihlížet k důkazům, které účastníci řízení nepředložili „včas“, musí být tento pojem v rámci odvolacího řízení před odvolacím senátem vykládán tak, že odkazuje na lhůtu, jež platí pro podání odvolání, jakož i na lhůty stanovené v průběhu dotčeného řízení. Vzhledem k tomu, že tento pojem platí v rámci každého řízení probíhajícího před OHIM, nemá tedy uplynutí lhůt stanovených útvarem rozhodujícím v první instanci k předložení důkazů vliv na otázku, zda tyto důkazy byly předloženy „včas“ před odvolacím senátem. Odvolací senát je tedy povinen přihlídnout k jemu předloženým důkazům bez ohledu na to, zda byly předloženy před námitkovým oddělením, či nikoli. Jelikož v projednávaném případě byly sporné dokumenty předloženy žalobkyní v příloze k jejímu písemnému odůvodnění před odvolacím senátem ve lhůtě čtyř měsíců, stanovené v článku 59 nařízení č. 40/94, nelze jejich předložení považovat za opožděné ve smyslu čl. 74 odst. 2 nařízení č. 40/94.

Soud nicméně rozhodl, že je nutné zkoumat následky, které je třeba vyvodit z tohoto nesprávného právního posouzení, vzhledem k tomu, že vada řízení vede k celkovému nebo částečnému zrušení rozhodnutí pouze tehdy, jestliže je prokázáno, že v případě neexistence této vady mohlo mít napadené rozhodnutí jiný obsah. V projednávaném případě Soud připomněl, že mu nepřísluší, aby posuzoval dotčené skutečnosti namísto OHIM, a stanovil, že nelze vyloučit, že důkazy, jejichž zohlednění odvolací senát neoprávněně odmítl, by mohly vést ke změně obsahu napadeného rozhodnutí. Proto napadené rozhodnutí zrušil⁴⁸.

Pokud jde na druhé straně o přezkum právních okolností, který musí provést odvolací senát, Soud upřesnil v rozsudku **DEF-TEC Defense Technology v. OHIM – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR)**, že přezkum není v zásadě ohraničen výlučně důvody uplatňovanými účastníkem řízení, který podal odvolání⁴⁹. I když proto účastník, který podal odvolání, nevznesl konkrétní důvod, je přesto odvolací

⁴⁷ Rozsudky Soudu ze dne 10. července 2006, *La Baronia de Turis v. OHIM – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)*, T-323/03, a ze dne 11. července 2006, *Caviar Anzali v. OHIM – Novomarket (Asetra)*, T-252/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁴⁸ Viz, pokud jde o v podstatě podobnou analýzu, výše uvedený rozsudek *Torre Muga*.

⁴⁹ Rozsudek Soudu ze dne 6. září 2006, *DEF-TEC Defense Technology v. OHIM – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR)*, T-6/05, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

senát povinen přezkoumat ve světle všech relevantních právních a skutkových okolností, zda rozhodnutí, které je předmětem odvolání, může, či nemůže být legálně přijato. Žalobkyně se v projednávaném případě před Soudem dovolává neplatnosti rozhodnutí námitkového oddělení z důvodu nedostatku podpisu. Soud rozhodl, že ačkoli nebyl tento důvod uplatněn před odvolacím senátem, a za předpokladu, že porušení použitelných pravidel formy je prokázáno, měl odvolací senát tuto skutečnost uplatnit i bez návrhu.

Rovněž z procesního hlediska se Soud zabýval tento rok otázkou skutečností, kterých se lze před ním dovolávat proti rozhodnutí odvolacího senátu.

Ve výše uvedeném rozsudku **Vitakraft-Werke Wührmann v. OHIM** se Soud opřel o svou předchozí judikaturu, aby stanovil, že skutečnosti, které jsou před ním dovolávány, aniž by byly předtím uplatněny před orgány OHIM, se mohou dotknout legality rozhodnutí odvolacího senátu jen tehdy, jestliže k nim měl OHIM přihlédnout z úřední povinnosti. Z článku 74 odst. 1 nařízení č. 40/94, podle kterého je v řízení týkajícím se relativních důvodů zamítnutí zápisu OHIM omezen při přezkumu na skutečnosti, důvody a návrhy přednesené účastníky, v tomto ohledu vyplývá, že OHIM nemusí z úřední povinnosti přihlížet ke skutečnostem, které účastníky nebyly uplatněny. V důsledku toho proto nemohou takové skutečnosti zpochybnit legalitu rozhodnutí odvolacího senátu.

Naproti tomu v rozsudku **Armacell v. OHIM – nmc (ARMAFOAM)** Soud rozhodl, že skutečnost, že v projednávaném případě účastnice řízení připustila před námitkovým oddělením, že výrobky, na něž se vztahují předmětné ochranné známky, mohou být potenciálně totožné, a že posléze před odvolacím senátem prohlásila, že otázka podobnosti výrobků nemusí být zodpovězena s ohledem na údajný rozdíl mezi kolidujícími označeními, nijak nemá za následek to, že by se OHIM neměl zabývat otázkou, zda jsou výrobky, na něž se vztahují uvedené ochranné známky, podobné, nebo totožné⁵⁰. Důsledkem této okolnosti tudíž nebylo ani zbavit tuto účastnici řízení práva zpochybnit před Soudem posouzení odvolacího senátu ohledně tohoto bodu, a to v mezích právního a skutkového rámce sporu před tímto senátem.

E. Přístup k dokumentům

Tento rok byly vydány pouze dva rozsudky týkající se posouzení odepření přístupu k dokumentům na základě nařízení č. 1049/2001⁵¹. Tyto rozsudky nicméně Soudu umožnily upřesnit dosah výjimek založených na ochraně cílů inspekce a vyšetřování a na ochraně soudních řízení.

Jednak v rozsudku **Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise**, který se týkal zamítnutí žádosti o přístup k dokumentům vztahujícím se k řízení o státních podporách, Soud

⁵⁰ Rozsudek Soudu ze dne 10. října 2006, Armacell v. OHIM – nmc (ARMAFOAM), T-172/05, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁵¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, s. 43 Zvl. vyd. 01/03, s. 331). Rozsudky Soudu ze dne 6. července 2006, Franchet a Byk, T-391/03 a T-70/04, a ze dne 14. prosince 2006, Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise T-237/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

rozhodl, že pouhá skutečnost, kdy Komise uplatňuje, že přístup k dokumentům by mohl ohrozit nezbytný dialog mezi Komisí, členskými státy a dotyčnými podniky v rámci probíhajícího vyšetřování, neprokazuje existenci zvláštních okolností odůvodňujících, že nebylo nutné provést konkrétní a individuální přezkum dokumentů, u kterých bylo požádáno o přístup.

Na druhé straně v rozsudku **Franchet a Byk v. Komise** se Soud věnoval zamítnutí přístupu k různým dokumentům úřadu OLAF a útvaru vnitřního auditu Komise. Tyto dokumenty byly předány francouzským a lucemburským soudním orgánům v rámci vyšetřování nesrovnalostí, ke kterým došlo v Eurostatu. V této věci byli žalobci činěni odpovědnými.

Soud poté, co připomněl, že výjimky ze zásady přístupu k dokumentům orgánů musí být vykládány a uplatňovány restriktivně, přezkoumal použití výjimek ze strany Komise, a to konkrétněji těch, které vycházejí z ochrany soudního řízení a cílů inspekce, vyšetřování a auditu.

Pokud jde o první výjimku, Soud se domnívá, že Komise nemohla za okolností projednávaného případu zastávat názor, že jednotlivé dokumenty předané ze strany OLAF byly vyhotoveny pouze pro účely soudního řízení. Opatření, která příslušné vnitrostátní orgány nebo orgány Společenství přijmou na základě zpráv a informací, které jim byly ze strany OLAF předány, totiž spadají do výlučné a plné odpovědnosti těchto orgánů a je možné, že předání informací ze strany OLAF vnitrostátním orgánům nebo orgánu Společenství nepovede k zahájení vnitrostátního soudního řízení nebo disciplinárního či správního řízení na úrovni Společenství. Dodržení vnitrostátních procesních předpisů je dostatečně zaručeno, pokud orgán zajistí, že zpřístupněním dokumentů nebude porušeno vnitrostátní právo. V případě pochybností se tedy měl OLAF obrátit na vnitrostátní soud a přístup měl odepřít pouze tehdy, kdyby se vnitrostátní soud proti zpřístupnění uvedených dokumentů ohradil.

Pokud jde o druhou výjimku, vycházející z ochrany cílů inspekce, vyšetřování a auditu, Soud rozhodl, že toto ustanovení se použije pouze tehdy, jestliže zpřístupnění dotčených dokumentů může ohrozit dokončení předmětné inspekce, vyšetřování nebo auditu. To vyžaduje, aby bylo ověřeno, zda v okamžiku přijetí napadených rozhodnutí stále ještě probíhaly inspekce a vyšetřování, které mohly být zpřístupněním požadovaných dokumentů ohroženy, a zda pokračovaly v rámci přiměřené lhůty. Komise se v projednávaném případě nedopustila právního pochybení ani nesprávného posouzení, když usoudila, že v okamžiku přijetí prvního napadeného rozhodnutí měl být přístup k dokumentům předaným francouzským a lucemburským orgánům odepřen z toho důvodu, že zpřístupnění těchto dokumentů by porušilo ochranu cílů inspekce, vyšetřování a auditu. Zdá se nicméně, že v některých případech předání dokumentů úřadu OLAF Komisi se OLAF vyjádřil *in abstracto*, aniž by právně dostačujícím způsobem prokázal, že zpřístupnění těchto dokumentů by konkrétně porušilo ochranu cílů inspekce, vyšetřování a auditu a že se použitá výjimka skutečně vztahuje na veškeré informace obsažené v uvedených dokumentech. Rozhodnutí o zamítnutí přístupu k dokumentům bylo proto zrušeno v rozsahu, v jakém se týkalo těchto posledně uvedených dokumentů.

Konečně je třeba ještě zmínit u rozsudku **Kallianos v. Komise** použití zásad obsažených v nařízení č. 1049/2001 za účelem rozhodnutí, v rámci žaloby podané úředníkem proti

rozhodnutí o srážkách z odměny, o žalobním důvodu vycházejícím zejména z nedostatku transparentnosti⁵². V této věci žalobce požádal o přístup ke stanovisku právní služby Komise, které se týkalo jeho osobní situace. Ačkoli přitom žalobce nepředložil žádost na základě nařízení č. 1049/2001, rozhodl Soud s ohledem na judikaturu vztahující se k tomuto nařízení, že Komise částečně porušila žalobcovo právo na přístup ke spisu. Soud však rozhodnutí Komise nezrušil, neboť zamítnutí zpřístupnění dotčených právních stanovisek nepoškodilo obranu žalobce.

F. Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) – Boj proti terorismu

Tento rok vydal Soud tři rozsudky v oblasti boje proti terorismu⁵³. První dva doplnily zásady uvedené v rozsudku Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, jakož i v rozsudku Kadi v. Rada a Komise⁵⁴, zatímco třetí se zabývá právní problematikou, která se doposud nevyskytla.

Po teroristických útocích ze dne 11. září 2001 přijala Rada bezpečnosti OSN několik rezolucí vyzývajících všechny členské státy OSN, aby zmrazily prostředky a jiné finanční zdroje osob a entit, které jsou spojeny s Talibanem, Usámou bin Ládinem a sítí Al-Kajdá. Rada bezpečnosti pověřila identifikací dotčených subjektů a aktualizací jejich seznamu výbor pro sankce. Tyto rezoluce byly ve Společenství provedeny nařízením Rady, kterými je upraveno zmrazení prostředků dotčených osob a subjektů. Ty jsou zapsány na seznamu, který je pravidelně revidován Komisí na základě aktualizací provedených výborem pro sankce. Výjimky ze zmrazení finančních prostředků mohou udělit státy z humanitárních důvodů se souhlasem výboru pro sankce. Žádost o výmaz ze seznamu může být podána výboru pro sankce podle zvláštního postupu prostřednictvím státu, ve kterém má dotčená osoba pobyt nebo státu, jehož je státním příslušníkem.

Chafiq Ayadi, tuniský státní občan s bydlištěm v Dublinu (Irsko), a Faraj Hassan, libyjský státní občan, držený ve vězení v Brixtonu (Spojené království), byli zapsáni na dotčený seznam Společenství. Oba podali u Soudu návrh, aby toto opatření zrušil, a Soud v obou rozsudcích, které vydal v těchto věcech, upřesnil několik bodů týkajících se postupu zmrazení finančních prostředků.

⁵² Rozsudek Soudu ze dne 17. května 2006, Kallianos v. Komise, T-93/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-323/06 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁵³ Rozsudky Soudu ze dne 12. července 2006, Ayadi v. Rada, T-253/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-403/06 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, jakož i Hassan v. Rada a Komise, T-49/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-399/06 P), nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, a rozsudek Soudu ze dne 12. prosince 2006, Organizace Mudžáhidů íránského lidu v. Rada, T-228/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁵⁴ Rozsudky Soudu ze dne 21. září 2005, Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, T-306/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-45/05 P), Sb. rozh. s. II-3533, jakož i ze dne 21. září 2005, Kadi v. Rada a Komise, T-315/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-402/05 P), Sb. rozh. s. II-3649.

Ve výše uvedeném rozsudku **Ayadi v. Rada** poté, co připomněl, že zmrazení finančních prostředků stanovené v napadeném nařízení neporušuje univerzálně uznávaná základní lidská práva (*ius cogens*), Soud uznal, že takové opatření je obzvláště drastické. Dodal však, že důležitost cílů, které sleduje právní úprava stanovící tyto sankce, může takové negativní následky odůvodnit a že zmrazení finančních prostředků nebrání za daných okolností dotčeným osobám vést uspokojivý osobní, rodinný a společenský život. Zvláště jim není zakázáno vykonávat profesní činnost, přičemž však pobírání příjmů za tuto činnost je regulováno právem.

Pokud se dále jedná o postup výmazu ze seznamu, Soud konstatoval, že směrnice výboru pro sankce a napadené nařízení Rady stanoví jednotlivci právo podat u výboru pro sankce prostřednictvím státu, ve kterém má pobyt, nebo státu, jehož je státním občanem, žádost o přezkoumání jeho případu. Toto právo je rovněž zaručeno právním řádem Společenství. V rámci přezkumu takové žádosti jsou členské státy povinny ctít základní práva dotčených osob, jelikož dodržování těchto základních práv nemůže bránit řádnému výkonu jejich povinností podle Charty Spojených národů. Členské státy musí zejména v co největším možném rozsahu zajistit, aby dotčené osoby mohly účinně uplatnit své stanovisko před příslušnými vnitrostátními orgány. Členské státy nemohou odmítnout zahájit řízení o přezkumu pouze z toho důvodu, že dotčená osoba není s to poskytnout přesné a relevantní informace, protože se nemohla seznámit s přesnými důvody svého zařazení na sporný seznam nebo důkazními materiály, o něž se tyto důvody opírají, z důvodu jejich důvěrné povahy. Jsou rovněž povinny zajistit, aby byl případ dotčených osob předložen uvedenému výboru bez prodlení, loajálně a nestranně za účelem jeho přezkumu, pokud se to zdá být s ohledem na poskytnuté relevantní informace objektivně odůvodněné.

Dotčené osoby mají nakonec možnost podat u vnitrostátních soudů žalobu proti případnému nepřiměřenému odmítnutí příslušného vnitrostátního orgánu předložit svůj případ k opětovnému přezkumu výboru pro sankce. Nezbytnost zajistit plnou účinnost práva Společenství může vést vnitrostátní soud k tomu, aby, pokud je to třeba, nepoužil vnitrostátní pravidlo, které brání výkonu tohoto práva, jako je pravidlo, které vylučuje soudní přezkum odmítnutí vnitrostátních orgánů jednat za účelem zajištění diplomatické ochrany jejich státních příslušníků. V projednávaném případě se Soud domnívá, že Ch. Ayadi a F. Hassan se musejí dovolávat možností soudního přezkumu založených na vnitrostátním právu, pokud zamýšlejí napadnout údajný nedostatek loajální spolupráce irských a britských orgánů ve vztahu k nim.

Předmětem výše citovaného rozsudku **Organizace Mudžáhidů íránského lidu v. Rada** je rovněž boj proti terorismu, týká se však odlišného právního kontextu vycházejícího z odlišných zásad. Dne 28. září 2001 totiž Rada bezpečnosti Organizace spojených národů přijala rezoluci, ve které vyzvala všechny členské státy OSN, aby bojovaly proti terorismu a jeho financování všemi prostředky, zejména zmrazením prostředků osob a entit, které páchají teroristické činy nebo se je pokusí spáchat. Tato rezoluce se odlišuje od rezolucí, kterých se týkaly výše uvedené rozsudky Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, Kadi v. Rada a Komise, Ayadi v. Rada, jakož i Hassan v. Rada a Komise v tom smyslu, že identifikace osob, jejichž finanční prostředky mají být zmrazeny, je ponechána v diskreční pravomoci států. Tato rezoluce byla provedena na úrovni Společenství dvěma společnými postoji a nařízením Rady, které byly přijaty dne 27. prosince 2001 a které nařizují zmrazení finančních prostředků osob a entit zapsaných na seznam

stanovený a pravidelně aktualizovaný Radou⁵⁵. Společným postojem a rozhodnutím ze dne 2. května 2002 Rada aktualizovala seznam dotčených osob a entit, do kterého zahrnula zejména Organizaci Mudžáhidů íránského lidu (OMPI)⁵⁶. Od té doby přijala Rada různé společné postoje a rozhodnutí aktualizující sporné seznamy, na kterých vždy OMPI ponechala. Ta podala u Soudu žalobu na zrušení těchto společných postojů a rozhodnutí v rozsahu, v jakém se na ni tyto akty vztahují.

Ve svém rozsudku Soud konstatuje, že některá základní práva a záruky, zejména práva obhajoby, povinnost uvést odůvodnění a právo na účinnou soudní ochranu jsou v zásadě plně použitelné v souvislosti s přijetím rozhodnutí Společenství o zmrazení finančních prostředků na základě dotyčného nařízení. Pokud jde o práva obhajoby, Soud odlišil tuto věc od věcí, které byly předmětem rozsudku Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, jakož i rozsudku Kadi v. Rada a Komise. Jelikož v systému dotčeném v této věci byla konkrétní identifikace osob a entit, jejichž prostředky měly být zmrazeny, ponechána na posouzení členů OSN, spadá tato identifikace do výkonu vlastní pravomoci, která z pohledu práva OSN znamená diskreční posouzení Společenství. Za těchto podmínek je Rada v zásadě plně povinna dodržovat práva obhajoby dotyčných osob.

Při určování rozsahu těchto práv a záruk, jakož i omezení, která se na ně mohou vztahovat v souvislosti s přijetím opatření Společenství o zmrazení prostředků, Soud nejprve rozhodl, že obecná zásada dodržování práv obhajoby nevyžaduje, aby Rada vyslechla dotyčné osoby v souvislosti s přijetím původního rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků, které musí mít možnost využít momentu překvapení. Tato zásada naopak vyžaduje, pokud tomu nebrání naléhavé důvody týkající se bezpečnosti Společenství nebo jeho členských států nebo vedení jejich mezinárodních vztahů, aby byly skutečnosti uvedené v rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků sděleny dotyčné osobě pokud možno současně s přijetím nebo co možná nejdříve po přijetí takového rozhodnutí. S týmiž výhradami musí mít dotyčné osoby možnost užitečně uplatňovat své připomínky před každým následným rozhodnutím o zachování zmrazení finančních prostředků v platnosti.

Se stejnou výhradou se i odůvodnění původního nebo následného rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků musí specificky a konkrétně týkat skutečností, na základě nichž došlo ke zmrazení finančních prostředků, včetně zejména přesných informací nebo skutečností ze spisu prokazujících, že ve vztahu k dotyčným osobám bylo příslušným orgánem členského státu přijato rozhodnutí. Odůvodnění musí rovněž uvádět důvody, na základě kterých se Rada při výkonu své posuzovací pravomoci domnívá, že se na dotyčné osoby musí takové opatření vztahovat.

Právo na účinnou soudní ochranu je zabezpečeno právem dotyčných osob podat proti každému rozhodnutí o zmrazení jejich finančních prostředků nebo o zachování takového

⁵⁵ Společný postoj 2001/930/SZBP o boji proti terorismu (Úř. věst. L 344, s. 90; Zvl. vyd. 18/01, s. 213), společný postoj o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu 2001/931/SZBP (Úř. věst. L 344, s. 93; Zvl. vyd. 18/01, s. 217), a nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu (Úř. věst. L 344, s. 70; Zvl. vyd. 18/01, s. 207).

⁵⁶ Společný postoj 2002/340/SZBP o aktualizaci společného postoje 2001/931 (Úř. věst. L 116, s. 75), jakož i rozhodnutí 2002/334/ES, kterým se provádí čl. 2 odst. 3 nařízení č. 2580/2001 a zrušuje rozhodnutí 2001/927/ES (Úř. věst. L 116, s. 33).

zmrazení v platnosti žalobu k Soudu. Vzhledem k široké posuzovací pravomoci Rady v této oblasti se musí nicméně přezkum legality takových rozhodnutí prováděný Soudem omezit na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, věcné správnosti skutkových zjištění, jakož i neexistence zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu a zneužití pravomoci.

Při použití těchto zásad na projednávaný případ poukazuje Soud na to, že relevantní právní úprava výslovně nestanoví žádný postup sdělení skutečností v neprospěch zúčastněných osob a jejich slyšení, ať již před, nebo současně s přijetím původního rozhodnutí o zmrazení jejich finančních prostředků nebo v souvislosti s přijetím následných rozhodnutí o zachování takového zmrazení prostředků v platnosti, za účelem dosažení jejich vyškrtnutí ze sporného seznamu. Soud dále konstatuje, že OMPI nebyly v žádném okamžiku před podáním žaloby sděleny skutečnosti, na jejichž základě došlo ke zmrazení prostředků. Ani původní rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků, ani následná rozhodnutí o zachování takového zmrazení v platnosti dokonce ani nezmiňují přesné informace nebo materiály ve spisu, ze kterých by vyplývalo, že příslušným orgánem členského státu bylo přijato rozhodnutí odůvodňující zahrnutí OMPI do sporného seznamu. Soud z toho vyvodil, že Rada porušila povinnost uvést odůvodnění. V důsledku toho Soud zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká OMPI.

II. *Soudní agenda v oblasti náhrady škody*

A. **Podmínky přípustnosti žaloby na náhradu škody**

Žaloba na náhradu škody založená na čl. 288 druhém pododstavci ES je autonomním procesním prostředkem, který se odlišuje od žaloby na neplatnost v tom, že nesměruje ke zrušení určitého opatření, ale k nápravě škody způsobené orgánem. Důsledkem zvláštnosti žaloby na náhradu škody je, že musí být prohlášena za nepřípustnou, jestliže ve skutečnosti směřuje ke zpětvzetí aktu, který se stal konečným, a jestliže by, v případě, že by jí bylo vyhověno, měla za následek zmaření právních účinků dotčeného aktu. Judikatura stanovila, že tak je tomu obzvláště v případě, kdy žaloba na náhradu škody směřuje k zaplacení částky, jejíž výše odpovídá přesně výši poplatku, který byl zaplacen žalobcem na základě výkonu aktu, který se stal konečným⁵⁷.

Ve věci, která je předmětem rozsudku **Danzer v. Rada**⁵⁸, podali žalobci žalobu na náhradu škody údajně utrpěné z důvodu penále, která jim byla uložena příslušnými rakouskými orgány na základě vnitrostátního práva přijatého k provedení dvou směrnic obsahujících právní úpravu týkající se společností⁵⁹. Neuplatňovali žádnou škodu, která by mohla být

⁵⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. února 1986, Krohn v. Komise, 175/84, Recueil, s. 753, body 30, 32 a 33.

⁵⁸ Rozsudek Soudu ze dne 21. června 2006, Danzer v. Rada, T-47/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁵⁹ První směrnice Rady 68/151/EHS ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. [48 druhého pododstavce ES] (Úř. věst. L 65, s. 8; Zvl. vyd. 17/01, s. 3); Čtvrtá směrnice Rady 78/660/EHS ze dne 25. července 1978, založená na čl. [44, odst. 2 písm. g) ES], o ročních účetních závěrkách některých forem společností (Úř. věst. L 222, s. 11; Zvl. vyd. 17/01, s. 21).

považována za odlišnou od pouhých účinků, které bezprostředně a výlučně vyplývají z výkonu rozhodnutí ukládajících penále. Soud z toho vyvodil, že žalobci usilují prostřednictvím své žaloby na náhradu škody o dosažení účinků, které by zahrnovalo zrušení uvedených rozhodnutí vydaných vnitrostátními orgány oprávněnými k tomuto účelu, a že je tedy jejich žaloba nepřipustná.

Soud dospěl k tomuto závěru na základě několika úvah týkajících se systematiky prostředků práva Společenství. Rozhodl totiž, že i za předpokladu, že by sporné směrnice mohly být považovány za přímý základ vnitrostátních rozhodnutí o penále, a že tedy žalobci mají zájem na určení jejich protiprávnosti, nepředstavuje jejich žaloba na náhradu škody vhodný rámec pro dosažení tohoto cíle. V systému procesních prostředků stanoveném Smlouvou totiž spočíval vhodný právní prostředek v tom, že by se žalobci domáhali u vnitrostátního soudu, který rozhodoval o žalobě proti těmto rozhodnutím, aby se obrátil na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce směřující k posouzení platnosti sporných ustanovení. Soud v tomto ohledu odmítl přiznat jakýkoli význam skutečnosti, že vnitrostátní soudy, kterým byly návrhy žalobců v tomto smyslu předloženy, tyto jejich návrhy zamítly. Soud totiž upřesňuje, že, aniž je tím dotčeno případné založení odpovědnosti dotyčného členského státu⁶⁰, judikatura Soudního dvora neuznává absolutní povinnost obrátit se na Soudní dvůr s předběžnou otázkou⁶¹. Soud tedy rozhodl, že mu nepřísluší posoudit v rámci žaloby na náhradu škody vhodnost odmítnutí rakouských soudních orgánů předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce směřující k posouzení platnosti sporných ustanovení uvedených směrnic. Podle Soudu by totiž přípustnost žaloby na náhradu škody umožnila žalobcům obejít jak zamítnutí jejich návrhů na zrušení vnitrostátních rozhodnutí o penále ze strany vnitrostátních soudů, které jediné mají pravomoc tak učinit, tak i odmítnutí týchž vnitrostátních soudů předložit věc Soudnímu dvoru, což by představovalo zásah do samotné principu soudní spolupráce, na níž stojí řízení o předběžné otázce.

B. Přípustnost návrhových žádání směřujících k tomu, aby byl vydán soudní příkaz

V rozsudku **Galileo v. Komise**⁶² se Soud vyslovil k přípustnosti návrhových žádání směřujících k tomu, aby Komise ukončila údajné protiprávní jednání, předložených v rámci žaloby na náhradu škody. V této věci zpochybnily žalobkyně, držitelky několika ochranných známek Společenství obsahujících označení Galileo, užívání tohoto výrazu Komisí u projektu systému družicové radionavigace, a navrhovaly zejména, aby Soud zakázal Komisi užívání tohoto výrazu. Komise namítala nepřipustnost těchto návrhových žádání, když tvrdila, že Smlouva o ES takovou pravomoc soudu Společenství nepřiznává, a to ani v rámci řízení o náhradě škody.

⁶⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, Recueil, s. I-10239.

⁶¹ Rozsudky Soudního dvora ze dne 6. října 1982, CILFIT, 283/81, Recueil, s. 3415, bod 21, a ze dne 22. října 1987, Foto-Frost, 314/85, Recueil, s. 4199, bod 14.

⁶² Rozsudek Soudu ze dne 10. května 2006, Galileo International Technology a další v. Komise, T-279/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-325/06 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

Soud byl nicméně toho názoru, že soud Společenství má pravomoc na základě čl. 288 druhého pododstavce ES a článku 235 ES ukládat Společenství jakoukoli formu náhrady, která je v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států v oblasti mimosmluvní odpovědnosti, včetně, jeví-li se jako slučitelná s těmito zásadami, naturální náhrady, případně formou příkazu jednat nebo se jednání zdržet. V oblasti ochranných známek přitom směrnice 89/104⁶³ provádí harmonizaci opravňující majitele ochranné známky „zakázat všem třetím osobám“ její užívání. Soud z toho vyvozuje, že jednotná ochrana majitele ochranné známky spadá pod obecné zásady společné členským státům, takže Společenství nemůže být ze zásady vyňato z odpovídajícího procesního opatření ze strany soudu Společenství, a to tím spíše, že orgány Společenství jsou povinny respektovat veškeré právo Společenství, jehož součástí je i právo sekundární.

C. Příčinná souvislost

Založení mimosmluvní odpovědnosti Společenství ať za protiprávní jednání, nebo při neexistenci takového jednání předpokládá příčinnou souvislost mezi skutečností vedoucí ke vzniku škody a způsobenou škodou⁶⁴. V rozsudcích **Abad Pérez a další v. Rada a Komise**, jakož i **É.R. a další v. Rada a Komise**⁶⁵ Soud upřesnil pojem „příčinná souvislost“ v rámci žalob podaných španělskými chovateli, nepřímými poškozenými a právními nástupci pěti osob zesnulých ve Francii, kteří požadovali náhradu škod údajně vzniklých v důsledku jednání a opomenutí, kterých se dopustily Rada a Komise ohledně šíření nemoci šílených krav a nové varianty Creutzfeldt-Jakobovy nemoci v Evropě.

V této souvislosti Soud zejména upřesnil, že v oblasti, jako je oblast zdraví zvířat a lidského zdraví, musí být existence příčinné souvislosti mezi jednáním a škodou prokázána na základě rozboru jednání vyžadovaného po orgánech v závislosti na vědeckých poznatcích v daném okamžiku. Navíc v případech, kdy jednání, které údajně způsobilo dovolávanou škodu, spočívá v nečinnosti, je zvláště nutné mít jistotu, že uvedená škoda byla skutečně způsobena vytykanou nečinností a nemohla být způsobena jednáním odlišným od jednání vytykaného žalovaným orgánům. Soud se opřel zejména o tyto zásady a nakonec rozhodl, že není prokázáno, že údajně protiprávní činnosti a opomenutí Rady a Komise mohou být považovány za jistou a přímou příčinu způsobených škod. Nebylo totiž prokázáno, že kdyby žalované orgány přijaly – nebo dříve přijaly – opatření, jejichž nepřijetí jim žalobci vytýkají, škoda by nevznikla.

⁶³ První směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 1989, L 40, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 89).

⁶⁴ Pokud jde o odpovědnost za protiprávní jednání, viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 5. března 1996, *Brasserie du pêcheur a Factortame*, C-46/93 a C-48/93, Recueil, s. I-1029, bod 51; jakož i, pokud jde o odpovědnost při neexistenci takového jednání, rozsudek Soudu ze dne 14. prosince 2005, *FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise*, T-69/00 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-120/06 P), bod 160, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁶⁵ Rozsudky Soudu ze dne 13. prosince 2006, *Abad Pérez a další v. Rada a Komise*, T-304/01, jakož i *É.R. a další v. Rada a Komise*, T-138/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

D. Odpovědnost za protiprávní jednání

Podle ustálené judikatury je v oblasti odpovědnosti Společenství za škody způsobené jednotlivcům porušením práva Společenství přičitatelným orgánu nebo instituci Společenství přiznáno právo na náhradu škody v případě, že jsou splněny tři podmínky, a sice že porušená právní norma přiznává práva jednotlivcům, že porušení je dostatečně závažné a že existuje přímá příčinná souvislost mezi porušením povinnosti původcem úkonu a škodou způsobenou poškozeným⁶⁶. Ve dvou rozsudcích Soud upřesnil, co je třeba rozumět právní normou přiznávající práva jednotlivcům.

Zprvé, v již uvedeném rozsudku **Camós Grau v. Komise** Soud rozhodl, že pravidlo nestrannosti, které musí orgány dodržovat při provádění úloh souvisejících s vyšetřováním takové povahy, jako jsou úlohy svěřené OLAF, má za cíl, kromě obecného zájmu, i ochranu dotčených osob, a přiznává jim tak subjektivní právo na respektování odpovídajících záruk⁶⁷. Musí být tedy považováno za normu přiznávající práva jednotlivcům. V projednávaném případě vykazovalo porušení tohoto pravidla ze strany OLAF závažnou a zjevnou povahu. Mimoto existovala přímá příčinná souvislost mezi tímto porušením a škodou vzniklou žalobci, která sestávala ze zásahu do jeho cti a pověsti, jakož i z narušení existenčních podmínek. Soud tak C. Grauovi přiznal částku náhrady škody ve výši 10 000 eur.

Zadruhé, v rozsudku **Tillack v. Komise** Soud připomíná, že již rozhodl o tom, že zásada řádné správy nepřiznává sama o sobě práva jednotlivcům⁶⁸. Upřesnil nicméně, že je tomu jinak v případě, kdy je tato zásada projevem zvláštních práv, jako je právo na to, aby o záležitostech jednotlivců bylo rozhodováno nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě, právo být vyslechnut, právo na přístup k dokumentům nebo právo na odůvodnění rozhodnutí, ve smyslu článku 41 Charty základních práv Evropské unie⁶⁹.

E. Odpovědnost v případě neexistence protiprávního jednání

Jak rozhodl velký senát Soudu v roce 2005, umožňuje čl. 288 druhý pododstavec ES, aby jednotlivci získali za určitých podmínek v řízení před soudem Společenství náhradu škody i při neexistenci protiprávního jednání původce újmy⁷⁰. Jak ukazují dva následující případy, měl Soud v roce 2006 příležitost vyslovit se několikrát k tomuto režimu odpovědnosti.

Jednak ve výše uvedeném rozsudku **Galileo v. Komise** Soud připomíná, že odpovědnost Společenství při neexistenci protiprávního jednání vyžaduje neobvyklou a zvláštní povahu újmy. Újma se považuje za neobvyklou, pokud přesahuje meze hospodářského rizika

⁶⁶ Viz zejména výše uvedený rozsudek *Brasserie du pêcheur a Factortame*, bod 51.

⁶⁷ Rozsudek Soudu ze dne 6. dubna 2006, *Camós Grau v. Komise*, T-309/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁶⁸ Rozsudek Soudu ze dne 4. října 2006, *Tillack v. Komise*, T-193/04, který cituje rozsudek Soudu ze dne 6. prosince 2001, *Area Cova a další v. Rada a Komise*, T-196/99, Recueil, s. II-3597, bod 43.

⁶⁹ Charta základních práv Evropské unie vyhlášená dne 7. prosince 2000 v Nice (Úř. věst. 2000, C 364, s. 1).

⁷⁰ Výše uvedený rozsudek *FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise*, body 158 až 160.

vlastního činností v dotčeném odvětví. Jak Soud rozhodl v projednávaném případě, škodu způsobenou v důsledku užívání určitého výrazu k označení projektu orgány Společenství přitom nelze považovat za přesahující meze rizika vlastního užívání stejného výrazu na základě ochranné známky, jelikož charakteristikami zvoleného výrazu, který je inspirován křestním jménem věhlasného italského matematika, fyzika a astronoma, se majitel ochranné známky dobrovolně vystavil nebezpečí, že někdo jiný bude moci legálně, tedy aniž by zasáhl do jeho práv z ochranné známky, označovat stejným jménem některý ze svých projektů.

A dále pak v rozsudku **Masdar v. Komise**⁷¹ Soud uznal možnost, aby žalobce uplatňoval bezdůvodné obohacení a jednatelství bez příkazu k založení mimosmluvní odpovědnosti orgánů, a to i v případě neexistence jejich protiprávního jednání. Tato věc se týkala subdodavatelské smlouvy, kterou podepsala žalobkyně se společností, která byla smluvním partnerem Komise. Jelikož tato společnost žalobkyni nikdy nezaplatila, obrátila se žalobkyně na Komisi, která však odmítla zaplatit žalobkyni přímo. Žalobkyně tedy podala žalobu na náhradu škody, kterou uplatňovala, že Komise porušila některé zásady mimosmluvní odpovědnosti uznávané v mnoha členských státech.

Odvolávala se zejména na občanskoprávní žaloby založené na bezdůvodném obohacení (*in rem verso*) a jednatelství bez příkazu (*negotiorum gestio*).

Poté, co Soud připomněl, že odpovědnost Společenství může být založena i při neexistenci protiprávního jednání, konstatuje, že žaloby založené na bezdůvodném obohacení nebo na jednatelství bez příkazu jsou určeny k tomu, aby za určitých okolností v občanském právu představovaly pramen mimosmluvní povinnosti pro osobu, která se nachází v pozici obohaceného nebo v pozici osoby, jejíž záležitost byla obstarána, spočívající obecně ve vrácení toho, co bylo bezdůvodně získáno nebo v odškodnění jednatele bez příkazu. Žalobní důvody vycházející z bezdůvodného obohacení a jednatelství bez příkazu nemohou být proto zamítnuty pouze z důvodu, že podmínka protiprávnosti jednání orgánu nebyla splněna. Soud rovněž poukázal na to, že soudy Společenství již měly příležitost uplatnit některé zásady vydání bezdůvodného obohacení, zejména v oblasti bezdůvodného obohacení, jehož zákaz tvoří obecnou zásadu práva Společenství, a na základě toho dospěl k závěru, že je třeba přezkoumat, zda podmínky žaloby založené na bezdůvodném obohacení nebo žaloby založené na jednatelství bez příkazu jsou v projednávaném případě splněny.

V tomto ohledu Soud připomíná způsoby uplatnění těchto žalob podle obecných zásad společných právním řádům členských států, tedy jednak, že nemohou být uplatněny, pokud zisk obohaceného nebo osoby, jejíž záležitost byla obstarána, má svoje odůvodnění ve smlouvě nebo v právní povinnosti, a jednak, že mohou být obecně použity pouze podpůrně, tedy v případě, že poškozený nemá pro získání toho, co mu náleží, k dispozici žádnou jinou žalobu. Z toho vyvodil, že žalobní důvody žalobkyně nejsou v projednávaném případě opodstatněné.

⁷¹ Rozsudek Soudy ze dne 16. listopadu 2006, *Masdar v. Komise*, T-333/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

III. Návrhy na předběžná opatření

Tento rok bylo předsedovi Soudu předloženo 25 návrhů na předběžná opatření, což představuje mírné zvýšení oproti počtu těchto návrhů (21) podaných v předchozím roce. V roce 2006 rozhodl soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních 24 věcí a vyhověl dvěma žádostem o předběžná opatření v usneseních **Globe v. Komise** a **Romana Tabacchi v. Komise**⁷².

Usnesení **Globe v. Komise** navazuje na usnesení vydané v roce 2005 ve věci *Deloitte v. Komise*⁷³, avšak na rozdíl od tohoto posledně uvedeného rozhodnutí byla předběžná opatření v tomto případě vydána. Žalobkyně se v projednávaném případě domáhala odkladu vykonatelnosti rozhodnutí Komise, kterým tato zamítla její nabídku podanou v rámci nabídkového řízení na dodávky určené pro některé země střední Asie.

Nejprve, pokud jde o podmínku týkající se existence *fumus boni iuris*, rozhodl soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních, že jeden ze žalobních důvodů předložených navrhovatelkou vyvolal velmi závažnou pochybnost ohledně legality zadání zakázky. Při následném přezkumu, zda je naléhavé nařídit navrhovaný odklad vykonatelnosti, soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních uznal, že mu nepřísluší předjímat opatření, jež by mohla přijmout Komise při výkonu případného zrušujícího rozsudku. Dodal však, že obecná zásada práva na úplnou a účinnou soudní ochranu v sobě zahrnuje také zajištění předběžné ochrany procesních subjektů, pokud je nezbytná pro plnou účinnost budoucího konečného rozhodnutí, za účelem zabránění vzniku mezer v právní ochraně zajišťované soudy Společenství. Bylo tedy třeba přezkoumat, zda by možnost Komise uspořádat nové nabídkové řízení po vydání případného zrušujícího rozsudku umožnila napravit újmu tvrzenou navrhovatelkou, a v případě záporné odpovědi posoudit, zda by navrhovatelka mohla být odškodněna.

V projednávaném případě bylo přítom velmi málo pravděpodobné, že po případném zrušujícím rozsudku, který bude pravděpodobně vydán až po splnění smlouvy, Komise zorganizuje nové nabídkové řízení. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních tedy přezkoumal, zda může být *Globe* odškodněna za ztrátu šance na získání smlouvy, jež byla předmětem nabídkového řízení. Ačkoliv se v projednávaném případě jednalo o velmi slibnou šanci, bylo velmi obtížné, ba dokonce nemožné tuto šanci vyčíslit, a v důsledku toho vyčíslit újmu vyplývající z této ztráty. Újma, která nemůže být s dostatečnou přesností vyčíslena, musí být považována za velmi obtížně napravitelnou. Předseda Soudu se rovněž domníval, že uvedená újma je vážná s ohledem na zvláštní okolnosti projednávaného případu a rysy trhu, na kterém působí navrhovatelka a úspěšný uchazeč o zakázku.

Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních nakonec provedl zvážení proti sobě stojících zájmů a připomněl, že existují vážné důvody se domnívat, že Komise

⁷² Usnesení předsedy Soudu ze dne 20. července 2006, *Globe v. Komise*, T-114/06 R, a ze dne 13. července 2006, *Romana Tabacchi v. Komise*, T-11/06 R, dosud nezveřejněná ve Sbírce rozhodnutí.

⁷³ Usnesení předsedy Soudu ze dne 20. září 2005, *Deloitte Business Advisory v. Komise*, T-195/05 R, Sb. rozh. s. II-3485.

jednala protiprávně. Krom toho s ohledem na odškodnění, které může úspěšný uchazeč o zakázku požadovat po Komisi u příslušných soudních orgánů, nemůže vyznít zvážení proti sobě stojících zájmů ve prospěch úspěšného uchazeče o zakázku, a to na úkor navrhovatelky. Komise nemohla nakonec uplatnit žádný zájem, který by mohl změnit toto posouzení, takže soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních nařídil odklad vykonatelnosti rozhodnutí o udělení zakázky.

V usnesení **Romana Tabacchi v. Komise** rozhodoval předseda Soudu o návrhu podaném podnikem směřujícím k osvobození od povinnosti zřídit bankovní záruku jakožto podmínky okamžitého nevydání pokuty, která mu byla uložena. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních konstatoval, že v projednávaném případě existují výjimečné okolnosti, které odůvodňují částečný odklad povinnosti navrhovatelky zřídit bankovní záruku. Navrhovatelka totiž kromě existence *fumus boni iuris* prokázala i to, že nejistá hospodářská situace její i jejích akcionářů byla základem odmítnutí ze strany některých bank poskytnout požadovanou záruku. Při zvážení proti sobě stojících zájmů měl soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních rovněž za to, že finanční zájmy Komise by okamžitým zahájením nuceného výkonu rozhodnutí nebyly lépe chráněny, jelikož bylo nepravděpodobné, že by mohla obdržet částku odpovídající pokutě. I v tomto případě byla nařízena předběžná opatření.

Nakonec je třeba uvést skutečnost, že ve věci, která byla předmětem rozsudku **Endesa v. Komise**⁷⁴, již zmíněného ohledně kontroly spojování podniků, podala žalobkyně návrh na předběžné opatření směřující zejména k nařízení odkladu vykonatelnosti rozhodnutí Komise, kterým byla zamítnuta stížnost společnosti Endesa⁷⁵. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních ve svém usnesení připomněl, že naléhavá povaha návrhu na předběžné opatření musí být posouzena s ohledem na nezbytnost předběžného rozhodnutí za účelem předejití tomu, že bude účastníku řízení navrhujevímu předběžné opatření způsobena vážná a nenapravitelná újma. Taková újma musí být zejména způsobena na zájmech účastníka řízení, který se domáhá nařízení předběžného opatření. V tomto ohledu Endesa uplatňovala zejména riziko, že při neexistenci předběžných opatření dojde ze strany Gas Natural k převzetí kontroly a k jejímu rozprodání, což je újma, která podle žalobkyně postihne rovněž její akcionáře. Podle soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních přitom Endesa nemůže užitečně poukazovat z titulu naléhavosti na újmu, která by měla údajně vzniknout jejím akcionářům, neboť ti mají právní subjektivitu odlišnou od její právní subjektivity. Pokud jde o osobní újmu, již se Endesa dovolává, předseda Soudu konstatuje, že je hypotetická, jelikož závisí na učinění a uskutečnění veřejné nabídky převzetí, jejíž úspěch však nebyl v této fázi prokázán. Nakonec se soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních domnívá, že každopádně není prokázáno, že by procesní prostředky, které stanoví španělský právní řád, neumožňovaly společnosti Endesa vyhnout se vážné a nenapravitelné újmě, již se dovolává. Předseda Soudu proto návrh na předběžná opatření zamítl.

⁷⁴ Rozsudek Soudu ze dne 14. července 2006, *Endesa v. Komise*, T-417/05, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁷⁵ Usnesení předsedy Soudu ze dne 1. února 2006, *Endesa v. Komise*, T-417/05 R, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.